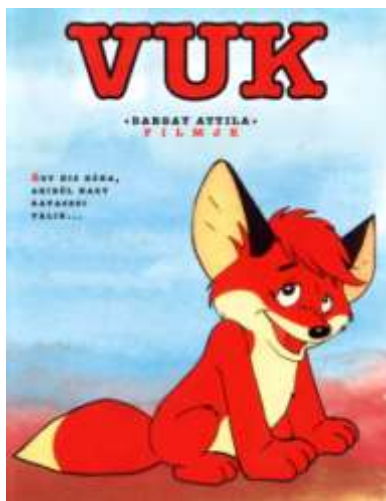

Vuk

magyar rajzfilm, 74 perc, 1981

A Vuk 1981-ben bemutatott magyar rajzfilm, amely Fekete István azonos című regényéből készült. Az animációs játékfilm rendezője Dargay Attila, producerei Budai György és Imre István. Forgatókönyvét Dargay Attila, Imre István és Tarbay Ede írták. Zenéjét Wolf Péter szerezte. A tévé- és mozifilm a Pannónia Filmstúdió gyártásában készült, a MOKÉP forgalmazásában jelent meg. Műfaja drámai kalandfilm. A címszereplő Vuk, a kis róka. Először 1981. április 18. és 21. között vetítették le négy rövidebb részben a televízióban, egy hosszabb egész estés filmként pedig 1981. december 10-én mutatták be a mozikban. Az 1980 utáni magyar filmgyártás legnépszerűbb alkotása.

A rajzfilm története nagy vonalakban követi a regény történetét, néhol egyszerűsítve, máshol vidám jelenetekkel és motívumokkal kiegészítve azt. A Macskafogó (1986) mellett ez az egyik legszeleesebb körben ismert és elismert magyar „rajzfilm-klasszikus”. A történetből készült hosszú filmváltozat és négyepizódos sorozatváltozat is, minimális különbségekkel. A rajzfilmnek 2008. április 17-ére készült el a folytatása, a Kis Vuk című 3D-s számítógépes animációs film, Gát György és Uzsák János rendezésében.

A rajzfilmet digitális változatban újították fel, amely 2017. június 22-én volt látható a mozikban.

Alkotók:

Rendező: Dargay Attila
Forgatókönyv:
Romhányi József, Dargay Attila, Imre István, Tarbay Ede
Dramaturg: Bálint Ágnes
Zene: Wolf Péter
Dalszöveg: Szenes Iván
Ének: Maros Gábor
Operatőr: Henrik Irén

Szereplők:

Mesélő: Bitskey Tibor
Vuk gyerekhangja: Pogány Judit
Vuk felnőtt hangja: Gyabronka József
Kag (Vuk apja) hangja: Szabó Gyula
Íny (Vuk anyja) hangja: Földi Teri
Karak (Vuk nagybátyja) hangja: Csákányi László
Csele, a rókalány hangja: Kútvölgyi Erzsébet
Pista bácsi, a simabőrű hangja: Koltai Róbert
Vahúr, vadászkutya hangja: Szabó Sándor
Fickó, vadászkutya hangja: Márton András
Első részeg liba hangja: Haumann Péter
Második részeg liba hangja: Maros Gábor
Sut, a farkatlan róka hangja: Benedek Miklós
Rá, a szürke varjú hangja: Bodrogi Gyula
Nyaú, a macska hangja: Czigány Judit
Hú, a fülesbagoly hangja: Szabó Ottó
Unka, a béka hangja: Horváth Gyula
Márton, a kakas hangja: Zenthe Ferenc
Csúsz, a gyík hangja: Verebély Iván

Korhatár nélkül megtekinthető filmalkotás!

Alkotók

Dargay Attila

(Mezőnyék, 1927. június 20. – Budapest, 2009. október 20.)

Balázs Béla-díjas, Érdemes és Kiváló Művész, magyar rajzfilmrendező és képregényrajzoló.

A Képzőművészeti Főiskolára 1945-től 1948-ig járt, amikor „osztályidegenként” politikai okokból kirúgták. 1951-ben a Nemzeti Színház díszletfestője, 1951–1954 között a rajzfilmgyártásban gyakornok, 1954-től 1957-ig tervező, 1957-től rendező. Képregényei többségükben a Pajtás magazinban jelentek meg, legismertebb figurája Kajla kutya. Éveken keresztül dolgozott a Dörmögő Dömötörnek is. Humorát nemcsak a szakmai elismerések, alkotásainak népszerűsége, hanem nézettségi mutatói is visszaigazolják. Történeteivel minden korosztályt meg tudott szólítani, nevettezni. 2007-ben Budapest díszpolgárává választották. 2009. október

20-án, 83. életében hunyt el.

Felesége és állandó munkatársa Henrik Irén, a Pannónia Filmstúdió operatőre volt.

Fekete István

(Gölle, 1900. január 25. – Budapest, 1970. június 23.)

József Attila-díjas magyar író.

Számos regény, ifjúsági könyv és állattörténet írója. Barátjával, Csathó Kálmánnal együtt az „erdész-vadász irodalom” egyik legismertebb művelője. Jókai Mór mellett minden idők legolvasottabb magyar írója.

1900. január 25-én, a Somogy megyei Göllén született Fekete Árpád tanító, iskolamester és gazdálkodó és Sipos Anna első gyermekeként. Az akkori kor szokásának megfelelően keményen nevelték. Az elemi iskola első négy évét (1906–1910) szülőfalujában végezte el, az ötödik évet már Kaposváron (a polgári fiúiskolában) kezdte el, ahová egy év múlva a család is elköltözött.

Első „vadászélményeit” már nagyon fiatalon (körülbelül 3 éves korában) szerezte, ahogyan a Ballagó idő című életrajzi regényében is említi. 1917 végén önként bevonult katonának, 1918 tavaszán iskolájában hadiérettségit tett, majd 1919-ig káplárként szolgált. 1923-ban felvették a debreceni Gazdasági Akadémiára, de csak az első félévet végezte el. Dunántúliként nem érezte jól magát az Alföldön, visszavágyott a dimbesdombos dunántúli tájra. 1924 januárjában a Magyaróvári Magyar Királyi Gazdasági Akadémián folytatta tanulmányait, ahol 1926-ban mezőgazdászként végzett. Tanulmányai befejeztével Bakócára került, gróf Mailáth György birtokán kapott segédtsízi állást. Itt ismerkedett meg Piller Edittel, a bakócai belgyógyász főorvos lányával, akivel 1929. december 12-én házasságot kötött, a bakócai római katolikus templomban. A fiatal házaspár az esküvő után Ajkára költöztek, első közös otthonukba. Itt kapott állást vezető gazdatisztként a holland származású, disznókereskedőből lett földbirtokos, Nirnsee Pál birtokán. Gyermekei gazdatiszti időszakában, Ajkán születtek, lánya, Edit (1930–2013) 1930-ban, fia, István 1932-ben.

1936-ban megírta az Országos Gárdonyi Géza Irodalmi Társaság történelmi regénypályázatára A koppányi aga testamentumát, amellyel első lett. 1939-ben a Királyi Magyar Egyetemi Nyomda magyar nemzeti szellemiségű regény pályázatán, melyre összesen 193 író küldte be pályaművét, a Zsellérek című regénye kapta a 3000 pengős első díjat.

1936-tól 1945-ig főképp a Herczeg Ferenc szerkesztette Új Idők c. folyóirat szerzőgárdájába tartozott (ahogy Csathó is), amire nagyon büszke volt (lévén így Gárdonyival, Tömörkénnyel és Krúdyval került közös

platformra), habár írásai egyre több más lapban (pl. a Budapesti Hírlap, Ünnepek, Esti Újság, Pesti Hírlap, Híd) is megjelentek és egyre nagyobb népszerűséget hoztak.

1940-ben beválasztották a Kisfaludy Társaságba, melybe a kor jelentősebb és legnagyobbnak tartott írói, költői, irodalomtörténészei, esztétái, kritikusai és műfordítói tartoztak, és csak szigorú és objektív szakmai értékmérés és elbírálás alapján lehetett tag valaki. A Társaság bírálóbizottsága hat könyv, és a nagy sikerű Dr. Kovács István című film forgatókönyve, valamint a Hajnalodik színdarabja után az ország 15 legjelentősebb és legtehetségesebb írója közé rangsorolta Fekete Istvánt.

1946 tavaszán tiltó indexre került a proletárdiktatúráról és a bolsevizmusról írott művei miatt. A politikai rendőrség, az ÁVO is bántalmazta emiatt. Szemét kiverték, szétverték a veséjét, és hajnalban egy katonai kocsiból kidobták a János Kórház mellett, ahol két járőkelő találta meg.

Az 1949. tavaszi „tisztogatásig” Budapesten, a Földművelésügyi Minisztériumban dolgozott, ahol több mint egy tucat teljesen új megoldású mezőgazdasági oktatófilmet írt és rendezett. Ezután politikai okokból könyveit nem adták ki, állandó állást sehol sem kapott, alkalmi munkából (például uszályrakodás) tartotta el családját 1951 őszéig, amikor tanári álláshoz jutott a kunszentmártoni Halászmesterképző Iskolában. Osztályidegenként az új könyvkiadók és folyóiratok nem kér(het)tek belőle, igaz, a Sztálin halálát követő itthoni változásokig ő sem keres(het)te velük a kapcsolatot. Miután kizárták a Magyar Írók Szövetségéből, már csupán az Új Ember és a Vigília fogadta szívesen írásait, ekkoriban ez nagy egzisztenciális segítséget is jelentett, hogy rendszeresen közölték apróbb, tárcaszerű novelláit.

Az Új Ember és a Vigília közönsége szívesen fogadta a polgári középosztály egykori lapjainak népszerű szerzőjét, és ennek jeleként folyamatosan gyarapodó olvasótábora lett a következő húsz esztendőben. Személyes hangú tárcái mellett különösen az ünnepi alkalmak idején közölt, morális dilemmákat megelevenítő hagyományos elbeszéléseit kedvelték. Egész életében nyíltan vallotta istenhitét, világnézeti és erkölcsi hovatartozását.

1955-ben a Halászat című könyvét tankönyvként adták ki. Ezután számos kiváló ifjúsági regényt írt, melyekben az ember és a természet igazi viszonyát hűen ábrázolta. 1960-ban József Attila-díjjal tüntették ki a Tüskevár című regényéért. Több regényéből készült sikeres film, így a Bogáncs, a Tüskevár és rajzfilmen a Vuk.

Hetvenedik születésnapjának méltó megünnepléseként megkapja a Munka Érdemrend arany fokozatát.

Nagyon erős dohányos volt, ami miatt 1968-ban már kapott egy szívinfarktust. 1970-ben újabb infarktus következtében halt meg Budapesten. A Farkasréti temetőben temették el, de gyerekei kezdeményezésére hamvait 2004. augusztus 14-én újratemették a Somogy megyei Göllén, mert – mint fia idézte – „...egyedül Göllén érezte jól magát...”.

Romhányi József

(Nagytétény, 1921. március 8. – Budapest, 1983. május 7.) magyar író, költő, műfordító, érdemes művész (1983).

Romhányi József édesapja zsidó származású, édesanyja pedig katolikus volt. Ő is katolikusnak született, de szívesen beszélt zsidó gyökereiről. Egyetlen gyermeke van, Romhányi Ágnes. Eredetileg muzsikusként készült, a Székesfevárosi Felsőbb Zenei Iskolában tanult, brácsán játszott. 1951-től a Magyar Rádió dramaturgjaként, majd 1957-től az Állami Hangverseny- és Műsorigazgatóság művészeti vezetőjeként dolgozott, 1960–1962 között pedig a Magyar Televízió

szórakoztató rovatának művészeti vezetője volt. 1962-től haláláig a Rádió Zenei Főosztályának dramaturgjaként dolgozott. Számos magyar opera szövegkönyve került ki tolla alól, így Sugár Rezső Hunyady című oratóriumának (1953), Horusitzky Zoltán Báthory Zsigmond (1960) és Ránki György Muzsikusz Péter (1963) című operájának szövegírója volt. Operalibrettókat (Gluck: Orfeusz, Rossini: Ory grófja, Carl Orff: Az

okos lány) és musicaleket fordított. Az utóbbiak közül legismertebb a Macskák (1983). A Lúdas Matyi (r. Dargay Attila), Hófehér (r. Nepp József) forgatókönyvírója.

A nagyközönség elsősorban játékos állatverseit ismeri, ezeket halála után, Szamárfül néven adták ki, másrészt számos rajzfilm szövegének szerzőjeként emlékezhet rá. Az ő nevéhez fűződik például A Mézga család, melynek három sorozatát dolgozta ki Nepp Józseffel együtt a Pannónia Filmstúdiónál, a Kérem a következőt! (Dr. Bubó, 1973–1974), a Mekk mester, (1973) valamint a Flintstone család – magyarul: Frédi és Béli, avagy a két kőkorszaki szaki – több mint negyven epizódjának bravúros szövege. A mindezen műveiben megnyilvánuló sziporkázó verstehetsége nyomán hamar elnyerte a „Romhányi, a rímhányó” nevet.

Imre István

(Budapest, 1928. december 12. – Érd, 2007. július 11.)

magyar bábfilmrendező.

Gyerekkorában a cserkészeknél kezdett el bábjátszással foglalkozni. Írt és meg is rendezett egy bábjátékot Kőrösi Csoma Sándor életrajza alapján. Három évig jogot hallgatott, közben már készített amatőr bábfilmeket. A jogot kénytelen volt abbahagyni.

1951-ben a Híradó- és Dokumentumfilm Stúdió díszlettervezője lett. 1951-56 között reklámfilmeket készített. Önálló rendezőként 1956-ban mutatkozott be. Több mint 100 animációs film elkészítésében közreműködött.

Egy bábfilm-forgatókönyvét felkarolta ugyan Valker István, a Híradó- és Dokumentumfilm Stúdió trükkfilmese, de nem jutott túl az erkölcsi támogatáson. Így a bábfilmmezést Olcsai-Kiss Zoltán szobrászművésszel kezdte el (Megy a juhász számaron). A következő munkát, amiben részt vett, Basilides Ábris rendezte. Ez az agitprop film (Kacsa) az „Amerika Hangját” gúnyolta, és szintén gyatra volt. Ezeken a kezdetleges próbálkozásokon keresztül azonban lassan elsajátította (inkább rájött) az animációs bábfilmmezés mikéntjére.

Az 1950-es évek első felében, az akkor létrejött szinkronfilmgyárba tették át az animációs filmeseket, így Imre István is odakerült. Eleinte csak reklámfilmeket lehetett csinálni, majd 1955-ben elkészíthette első önálló filmjét, a Mihaszna köcsögöt (forgatókönyv: Mészöly Miklós). Ő forgatta a „Mekk Elek, az ezermester” (1973) című bábfilm sorozatot.

„Imre Istvánt a magyarországi bábfilmgyártás atyjának tartom.” – Foky Ottó.

Tarbay Ede Rezső

(Budapest, 1932. március 11. – Budapest, 2019. november 9.)

József Attila-díjas (1993) magyar dramaturg, író, költő, műfordító (angol, német, francia, török, orosz, norvég, spanyol, horvát, szerb, lengyel), filmkritikus, főiskolai tanár.

Édesapja Tarbay József (1881-1940), református vallású, mozdonyvezető, lakatos, született Mezőkövesden - a Tarbay család több generációs lakhelyén - majd Erdélyben, Tövisen (Teiuș) élt. Először mozdonyvezetőként dolgozott, majd egy baleset után később már csak a fűtőházban. Édesanyja Semsch Jozefa (1889-1961), varrónő, katolikus vallású, született Erdélyben, Gyulafehérváron (Alba Iulia), korábban kikeresztelkedett morvaországi zsidó származású családban. A Tarbay család 1920-as trianoni békeszerződés után áttelepült Magyarországra, mivel Tarbay

József vasutasként, nem volt hajlandó megszegni korábban IV. Károlynak tett esküjét és felesküdni I. Ferdinánd román királyra. Tarbay Ede 1932. március 11-én született Budapesten Zuglóban, édesapja második házasságából, késői gyermekként. Saját beszámolója szerint nővérei Tarbay Margit Borbála és Tarbay Jolán fontos szerepet játszottak neveltetésében. Gyermekkori lakhelye 1944-ig Rákospalota és Pestújhely határa volt. A Miskolci utcai általános iskola után, tanulmányait a Kemény Zsigmond Gimnáziumban végezte. Tarbay Ede még az egyetemi évek alatt megnősült 1956 szilveszterén. Első felesége Katona Piroska (1933-1972), jelmeztervező, akitől két lánya (Tarbay Anna Mária, Tarbay Júlia) született. A család 1958-ig, első lányuk születéséig Miskolcon élt, majd felköltözött Budapestre. Megözvegyülése után újraházasodott. Adoptálta második felesége, Szalai Anna gyermekét (Lendler Ervin) és egy fia született tőle: Tarbay Dávid, izraeli-magyar író, műfordító, zeneszerző és kritikus.

Bálint Ágnes

(Adony, 1922. október 23. – Vecsés, 2008. október 24.)

József Attila-díjas magyar író, szerkesztő, dramaturg.

Már kisgyermekként is jól rajzolt. Anyja 5 éves korában megtanította olvasni, írni. Korai olvasmányai (Karl May, Jókai Mór) nagy hatással voltak rá.

A gimnázium első két osztályát magánúton végezte. Vizsgáit a székesfehérvári leánygimnáziumban (jelenleg Teleki Blanka Gimnázium) tette le. Ott végezte el a III. évet is. A következő évben a család úgy döntött, hogy a budapesti Angolkisasszonyok zárdájában tanul tovább. A zárdai életet nagyon nem szerette. 1937 októberétől Bécsben a Wiener Frauenakademie nevű művészeti iskolában rajzolni tanult. Tanultak könyvillusztrálást és plakátraajzólást is. Ezt az iskolát nagyon szerette. Közben (14 éves korában) a Magyar Úriasszonyok című folyóirat mellékletében a Fánni, a modern tündér című meseregényét folytatásokban közzétették. 1941-ben, 19 éves korában a Dante kiadónál jelent meg első meseregénye, Az elvarázsolt egérkisasszony, majd 1942-ben a második, Cimborák címmel. 1944-ben feleségül ment dr. Németh Sándorhoz, akitől két lánya született, Ágnes és Anna.

1958. február 1-jétől 1986-os nyugdíjazásáig a Magyar Televíziónál dolgozott. Bálint Ágnest a TV Maci szülőanyjának nevezik, mert ő írta az Esti mese szignálfilmjének eredeti forgatókönyvét, és ő találta ki a kis maci karakterét is. 1961-től bábjátékokat írt (Mi újság a Futrinka utcában, Mazsola), majd rajzfilmek forgatókönyvét (Kukori és Kotkoda, Frakk, a macskák réme, illetve társszerzőként a Vízipók-csodapók). 1968-ban indította az első környezetbarát műsort, a Kuckót.

Később több könyve (Mi újság a Futrinka utcában?, Mazsola-kötetek, Frakk-kötetek, Szeleburdi család) és fordítása (Babar) is megjelent. A Szeleburdi családot és a Hajónaplót Palásthy György két filmbe feldolgozta. A Magyarországon a 90-es évek közepén bemutatott Garfield rajzfilmekhez is ő készítette el a magyar szövegeket.

2008. október 24-én, egy nappal 86. születésnapja után elhunyt. 2008. november 5-én Budapesten a Farkasréti temetőben helyezték végső nyugalomra, a pályatársak nevében Csukás István mondott búcsúztatót.

Wolf Péter

(Budapest, 1947. június 21. –)

Erkel Ferenc-díjas magyar zeneszerző, dzsesszzongorista.

1969-ben billentyűsként csatlakozott az Ex Antiquis együtteshez, melynek szólistája Hacki Tamás füttyvirtuóz volt. Közismert, sikeres zeneszerző; írt táncdalokat, dalokat, tv-és filmzenéket, hangszeres versenyműveket, balettzenét és kórusműveket. Hangszerelése, átdolgozásai számos lemezen megjelentek. Hangszerelői virtuozitását többek között a Liszt Ferenc Kamarazenekar koncertjein és lemezein élvezhetjük. Ő hangszerelte Isaac Stern "Kreisler" CD-jét. A dublini Eurovíziós Fesztivál többszörösen meghívott karmestere. Az ex Antiquis koncertprogramjának és lemezeinek hangszerelője. Nem csak

virtuóz zenész, kiváló színpadi előadó is.

Szenes Iván

(Budapest, 1924. április 25. – Budapest, 2010. szeptember 13.)

EMERTon-díjas magyar író, dalszövegíró, dramaturg, zeneszerző, érdekes művész.

Édesapja Szenes Andor (1899–1935) író, édesanyja Kelemen Piroska (1903–1999) volt. 1945–1948 között köztisztviselő, 1948–1949-ben a Világosság című lap munkatársa, 1949–1950-ben a Fővárosi Népszórakoztatási Intézet, 1951–1956 között a Vidám Színpad dramaturgja. 1956–1961-ben az Országos Cirkusz Vállalat varietéosztályának és szabadtéri színpadainak művészeti vezetője. 1961–1979 között a győri Kisfaludy és a József Attila Színház dramaturgja. 1979-től a Vidám Színpad dramaturgja, kabarék szerkesztője, menedzsere. Lánya Szenes Andrea riporter.

2003-ban Nemcsak a húszéveseké a világ című, a közszolgálati televízióban fő műsoridőben sugárzott sorozatának nézettsége elérte a kereskedelmi televíziókét. Halála előtt két hónappal, két részletben sugározta az MTV a Szenes Színház című műsort. Az internetről sem idegenkedő művész Kiklikelj rám címmel írt egy 21. századi slágert.

Henrik Irén

(Budapest, 1937. június 11.)

animációs operatőr.

Dargay Attila rajzfilmrendező és képregényrajzoló munkatársa és felesége. 1956-tól kifestőként dolgozott a Pannónia Filmstúdióban, később gyártásvezető, segédoperatőr, 1963-tól operatőr. Számos reklám, egyedi és rajzolt mozsorozat fényképezése fűződik a nevéhez. A legkülönbözőbb stílusú rendezőkkel dolgozott együtt. Végigfényképezte a Gusztáv- és a Peti-sorozatot, de méltó partner volt olyan egyedi filmekben is, mint a Ternovszky által rendezett Modern edzés módszerek, vagy a Megalkuvó macskák. Reisenbüchler Sándor Az 1812-es év című, speciális kollázstechnikával készült filmje jelentette művészileg a legnagyobb

feladatot: különleges trükkökkel, fényeffektusokkal, a zenei ritmushoz alkalmazkodó gépmozgásokkal szolgálta a látványt. Ő fotografálta többek között férje, Dargay Attila sorozatait és egész estés filmjeit (Lúdas Matyi, Vuk, Szaffi, Az erdő kapitánya) vagy a Vízipók-csodapók első sorozatának egyik epizódját (még a moziváltozatában is felkerül a neve az operatőrök közé) illetve a Hófehér című egész estés Nepp-filmet.

Szereplők

Bitskey Tibor

(Rákoskeresztúr, 1929. szeptember 20. – Budapest, 2015. február 2.)
a Nemzet Színésze címmel kitüntetett, Kossuth- és kétszeres Jászai
Mari-díjas magyar színművész, érdemes művész.

Bitskey Lajos és Altziebler Erzsébet gyermekeként született. 12 éves koráig Rákoskeresztúron élt. A Bulyovszky utcai elemi iskolában fedezték fel nagyszerű versmondó tehetségét. A színjátszással nagybátyja, Altziebler Pál zeneszerző, karmester és hegedűművész kis színtársulatában ismerkedhetett meg.

A Színművészeti Főiskolát 1953-ban végezte el, de már 1951-től a Magyar Néphadsereg Színházának ösztöndíjasa volt. 1959–1964 között a Nemzeti Színház, majd 1974-ig a Vígszínház tagjaként játszott. 1974 és 1996 között a Thália, illetve az Arizona Színház vezető művészeként szerepelt.

Megjelenése, szép orgánuma hősszerepek megformálására tették alkalmassá. Színpadi alakításain kívül számos filmben és tévéjátékban is szerepelt. Filmszerepei közül a Várkonyi Zoltán rendezte három Jókai-filmre: A kőszívű ember fiaira (1965), az Egy magyar nábobra (1966) és a Kárpáthy Zoltánra (1966) emlékezett szívesen. 2007-ben megkapta a Budapest XVII. kerülete díszpolgára címet. 2012. január 22-én, Hódmezővásárhelyen átvehette a Bessenyei-díjat. 2013. március 15-én a Magyar Érdemrend középkeresztjével tüntették ki. 2014. szeptember 29-én a Nemzet Színésze lett. Bitskey Tibor 2015. február 2-án rövid betegségben hunyt el.

Pogány Judit

(Kaposvár, 1944. szeptember 10. –)
Kossuth-díjas és Jászai Mari-díjas magyar
színművésznő, érdemes művész, a
Halhatatlanok Társulatának örökös tagja.

Kaposváron született 1944-ben. Gyerekként a bátyjával élt. Amikor 8 éves volt elveszítette az édesapját, az édesanyja pedig nagyon súlyos beteg volt, ezért gyámszülőkhöz küldték őket. Gyermekkorától nagyon vágyott arra, hogy színészkedjen, mindig is érdekelte a színház, és a

verseket is nagyon szerette. Középiskolás éve alatt is országos szavalóversenyen indult versenyzőként.

1965-ben lett a Csiky Gergely Színház segédművésze, teljes jogú színésznő 1970-ben vált. 1978 és 1980 között a Nemzeti Színház tagja volt. 1980-tól 14 évadra visszatért a kaposvári Csiky Gergely Színházba. 1994 óta szabadfoglalkozású, 2004-től az Örökény István Színházban játszik.

Házastársa Koltai Róbert volt, akivel 1971-ben mondták ki a boldogító igent, azonban 2006-ban elváltak. Közös gyermekük neve Koltai Gábor.

Sajátos alkatú és orgánumú színész, művészi skálája igen széles. Tragikus és komikus szerepeket egyaránt játszik. Számos filmben is szerepelt, mint színész, valamint szinkronhangként is kitűnő (pl. mint a kis Vuk, Szaffi vagy a Bogó és Babóca).

Gyabronka József

(Budapest, 1953. május 14. –)

Jászai Mari-díjas magyar színművész.

Gimnáziumi tanulmányai idején került először kapcsolatba a színészettel. 1969–1971 között szerepelt a Pincészinházban. 1975-ben végzett a Színház- és Filmművészeti Főiskolán, majd a Madách Színházhoz szerződött. Még ebben az évben szerepelt először televízióban, Molière: Tudós nők című művéből készült tévéjátékban. A Zsebtévé című gyermekműsorban vált ismertté Móka Miki megformálásával 1977-ben. Első játékfilmje az Égigérő fű című gyermekfilm volt 1979-ben. A Madách Színház után 1991–1993 között Montréalban játszott. 1994–1999 között a győri Nemzeti Színház tagja volt. 1999–2002 között a Bárka Színházban játszott, 2002–2008 között a Krétakör Színház tagja volt. 2008-tól szabadfoglalkozású.

1982-ben házasságot kötött Csanádi Judit díszlettervezővel. Egy fiuk született: Gyabronka Péter (1983).

Szabó Gyula

(Kunszentmárton, 1930. július 15.–Budapest, 2014. április 4.)
a Nemzet Színésze címmel kitüntetett, Kossuth- és kétszeres
Jászai Mari-díjas magyar színművész, érdemes és kiváló
művész.

1950 és 1954 között járt a Színház- és Filmművészeti Főiskolára. 1954 és 1993 között Budapesten a Petőfi Színház, a Jókai Színház, a Thália Színház és az Arizona Színház színésze, 1993-tól 1996-ig a Művész Színházé. 1996-tól a székesfehérvári Vörösmarty Színházban játszik. 1979-től a Színház- és Filmművészeti Főiskola tanára, egyetemi docense. 1953-ban kezdett el filmezni. Legemlékezetesebb és

legnépszerűbb alakítása az országot járó, az ártatlanokat a labancokkal szemben megvédő Buga Jakab szerepe volt az 1963-ban bemutatott tizenhárom részes tévésorozatban, A Tenkes kapitányában, illetve annak 1965-ös moziváltozatában, amelyben a főhős, a Zenthe Ferenc által megformált Eke Máté hűséges társát játszotta el. Az idősebb nézők máig gyakran azonosítják őt Buga Jakab figurájával, amit a privát életben is többször megtapasztalt már.

Szinkronszínészként is dolgozott, a közönség – többek közt – a Magyar népmesék rajzfilmsorozat narrátora és Peter Falk magyar hangjaként is ismerheti.

2006. február 7-én választották a Nemzet Színészévé Agárdy Gábor helyére.

2008. december 12-én kisebb agyvérzést kapott és tíz napig feküdt kórházban. 2009. október 11-én agyhártyagyulladás szállították kórházba, ahol az intenzív osztályra került. Akkor még felépült, de 2014. április 4-én a betegség legyőzte.

Temetése 2014. április 16-án a Farkasréti temető művésziparcellájában volt.

Földi Teri

(Martonvásár, 1934. január 24. – Budapest, 2020. június 2.)
Jászai Mari-díjas magyar színésznő.

Martonvásáron született, 1934. január 24-én. 1951-1955 között a Színház- és Filmművészeti Főiskola hallgatója volt. Friss diplomás színésznőként 1955-től a Győri Kisfaludy Színházhoz szerződött. Pályája elején a Földi Teréz nevet használta. 1958 és 1964 között a Szegedi Nemzeti Színház színművésze volt. 1964 óta a Vígszínház társulatának tagja volt, ahol 1989-ig játszott. Később több színházban is vállalt vendégszerepléseket, 2008-ig. 2000-2004 között az Aase-díj kuratóriumának tagja volt.

Utolsó évét a Mazsihisz Szeretkórházban töltötte. 2020 júniusában hunyt el hosszú betegség után.

Csákányi László

(Németújvár, 1921. január 13. – Budapest, 1992. november 3.)
Jászai Mari-díjas magyar színművész, énekes, érdemes művész és kiváló művész.

Elmagyarosodott horvát (gradistyei) családból származott, utóbb nevét magyarosította. Középiskolai tanulmányait Szentgotthárdon, a Vörösmarty Mihály Gimnáziumban végezte. Ezt követően a Színművészeti Akadémia hallgatója volt, ahol 1942-ben diplomázott. A Nemzeti Színháznál kezdett, azonban 1945-ben hadifogságba esett, és csak 1948-ban térhetett haza. Ezután a Pesti, az Úttörő és az Ifjúsági Színház társulatához szegődött, majd 1953-tól a Fővárosi Operettszínház, 1956-tól pedig a Petőfi, illetve a Jókai Színházban dolgozott. 1963–1971 között a Vígszínház, 1971–74 között a József Attila

Színház, 1974-től pedig haláláig a Vidám Színpad művésze volt. 1992. november 3-án hunyt el gyomorrákban. Sokoldalú jellemábrázoló tehetségét számos filmben kamatoztatta. Népszerű szinkronszínész is volt (például a Frédi és Béli, avagy a két kőkorszaki szaki Frédi, a Disney Dzsungel könyvének Baluja, Karak a Vukban, Döbrögi a Lúdas Matyiban, Loncsár a Szaffiban stb.). Emlékezetes rádiójátékbeli szerepe Viktor Szíriusz hangja László Endre 13 éven keresztül futó Szíriusz kapitány című sorozatában. Lánya Csákányi Eszter Kossuth-díjas színésznő.

Kútvölgyi Erzsébet

(Budapest, 1950. november 14. –)

Kossuth- és Jászai Mari-díjas magyar színművésznő, érdemes művész,
a Halhatatlanok Társulatának örökös tagja.

Édesapja Kútvölgyi István vasesztergályos, édesanyja Nagy Erzsébet könyvelő. Gyerekként gyermekbész szeretett volna lenni. Középiskolai tanulmányait a Fazekas Mihály Gimnázium matematika szakán végezte el. 1971 óta játszik a Vígszínházban, amelynek 1973 óta a tagja. 1973-ban diplomázott a Színház- és Filmművészeti Főiskolán Vámos László osztályában. Később a főiskolán, rövid ideig, Vámos László mellett tanársegédként is dolgozott.

Tehetségére már főiskolás korában felfigyeltek. 1971-ben debütált az Ódry

Színpadon Casilda szerepében A királyasszony lovagja című Victor Hugo műben. Filmben 1973-ban volt látható először, amely a Szeptember végén címet viselte.

Unokahúga D. Tóth Kriszta (1975) műsorvezető, újságíró és unokaöccse D. Tóth András (1981) műsorvezető. Első férje Örkény István fia, Örkény Antal (szociológus) volt. Közös gyermekük: Örkény Iván (1978). Második férje: (Zákányi Zsolt fia) ifj. Zákányi Zsolt, közös gyermekük: Zákányi Gáspár (1986).

Koltai Róbert

(Budapest, 1943. december 16. –)

Jászai Mari-díjas magyar színművész, filmrendező, érdemes művész, a Halhatatlanok Társulatának örökös tagja.

Gyermekkorát Sztálinvárosban töltötte. 1968-ban végzett a Színház- és Filmművészeti Főiskolán. Pályáját a kaposvári Csiky Gergely Színházban kezdte 1968-ban. 1970–1972 között a Pécsi Nemzeti Színház, 1972–1978 között ismét a Csiky Gergely Színház, 1978–1980 között a Nemzeti Színház tagja volt. 1980-ban visszatért a Csiky Gergely Színházba, ahol egészen 1993-ig volt tag. 1993–94-ben a veszprémi Petőfi Színház színésze volt. 1995-től a József Attila Színház vendégművésze volt, 2002–2005 között művészeti vezetője. Az egyik

legtöbbet foglalkoztatott magyar színházművész; országos ismertséget azonban filmszerepei illetve filmrendezősei biztosítottak számára. 1971-ben házasságot kötött Pogány Judittal, akivel 2006-ig élt együtt, közös gyermekük P. Koltai Gábor. Élettársa Gaál Ildikó rendező.

Szabó Sándor

(Budapest, 1915. április 25. – Budapest, 1997. november 12.)

Kossuth- és Jászai Mari-díjas magyar színművész, érdemes- és kiváló művész.

1937-ben végzett a Színművészeti Akadémián, a Nemzeti Színházhoz szerződött. 1945 és 1948 között a Vígszínház, 1948–49-ben a Művész Színház, 1949–50-ben a miskolci Nemzeti Színház, 1950–51-ben az Úttörő Színház, 1951 és 1957 között a Magyar Néphadsereg Színházának volt tagja. 1956-ban disszidált, a New York-i Petőfi Színházban volt szervező, majd a társulatnak is tagja lett. Hollywoodban és a Broadway-en is szerepelt. 1976-ban tért haza, a pécsi Nemzeti Színház tagja lett, 1977 és 1983 között a Vígszínház, 1984-től haláláig, 1997-ig a Madách Színház tagja volt. Első filmszerepe az 1938-ban készült, Pusztai királykisasszony című filmben volt, utolsó filmszerepe az 1998-ban bemutatott, Ábel Amerikában című tévéfilmben volt.

Márton András

(Nyíregyháza, 1943. szeptember 16. –)

Jászai Mari-díjas magyar színművész, rendező, politikus, diplomata.

Szülei: Márton László és Osgyáni Erzsébet. 1967-ben végezte el Színház- és Filmművészeti Főiskolát Ádám Ottó osztályában. Karrierje a Vígszínházban indult (1967–1969). Ezután 1969–1977 között a József Attila, 1977–1979 között a Madách, 1979–1982-ig a Nemzeti Színház tagja, majd 1982-ben a budapesti Katona József Színház alapító tagja volt. Négy szezont tölt el itt. 1986–1991 között a Radnóti Színház társulatában játszott. Főleg gyermekeknek szóló rajz-, és bábfilmek ismert szinkronhangja (Legkisebb Ugrifüles). 1991-ben a Merlin Színház egyik alapítója volt. 1993-1994 között a Színház- és Filmművészeti Főiskola óraadó tanára. Közben rövid időt Finnországban töltött asztalosként, színészpédagógiai műveket fordított és Kaliforniában tanított. 1990-ben a Külügyminisztériumban dolgozott főosztályvezető-helyettesi beosztásban, majd 1991-ben megalapította a Los Angeles-i főkonzulátust, amelynek 1995-ig főkonzuli rangú vezetője volt. 1997-ben tért haza az Egyesült Államokból, ahol tanított és vállalatot vezetett. 1997-2001 között a Pécsi Nemzeti Színház tagja volt. A 90-es években, a Calypso Rádióban vasárnap délutánonként "Az én gyerekzimmerem" címmel illemlről, kulturált magatartásról beszélgetett élvezetesen, lebilincselően.

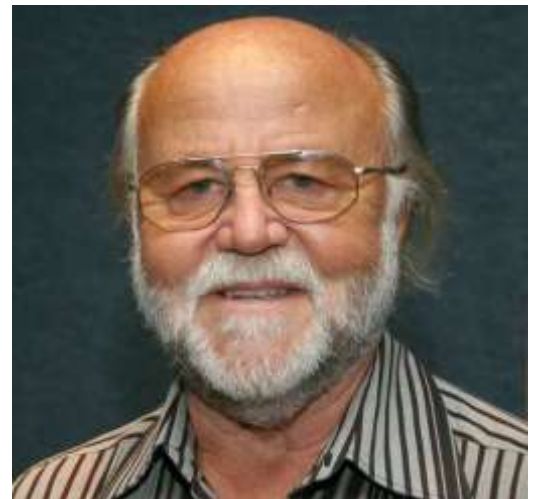
Márton András az MDNP pécsi vezetőségi tagja volt, 1998-2001 között önkormányzati képviselő volt: a Gazdasági, Tulajdonosi és Vállalkozói Bizottságban képviselte a Fidesz-frakciót. 2001-2005 között vezette a New Yorkban működő magyar kulturális missziót. Hatvan évesen DLA fokozatot szerzett a Színház- és Filmművészeti Egyetemen, témavezetője Ádám Ottó volt. Nős, egy fia (Péter) és egy lánya (Dorottya) van.

Haumann Péter

(Budapest, 1941. május 17. –)

a Nemzet Színésze címmel kitüntetett, Kossuth-díjas és kétszeres Jászai Mari-díjas magyar színművész, rendező, érdemes művész,
a Halhatatlanok Társulatának örökös tagja.

Budapesten született Haumann József Péter és Sturm Franciska női fodrászok gyermekeként. A Toldy Ferenc Gimnáziumban érettségizett, ahol a történelemtanára a későbbi miniszterelnök Antall József volt. Ezt követően Színház- és Filmművészeti Főiskola növendéke volt 1959–1963 között, majd a debreceni Csokonai Színháznál indult karrierje 1963–1966 között. 1966–1970 között a Pécsi Nemzeti Színház társulatának tagja lett, majd 1970-ben 2 évre a budapesti 25. Színházba került. Ezután dolgozott a József Attila Színházban (1972–1973), a Madách Színházban (1973–1988), a Nemzetiben (1988–1991), az Arizona Színházban (1991–1993) és rövid ideig a Radnóti Miklós Színházban (1993–1994). A Katona József Színház tagja volt 1994 és 2016 között. 2016-tól szabadúszó. 1999–2002 között a Magyar Televízió Slágertévé című műsorát vezette Kovács Katival. A Magyar Művészeti Akadémia tagja. Három gyermeke van, Máté, Petra és Dávid, közülük Máté és Petra színészek. 2010 őszén választották a nemzet színészévé Kállai Ferenc helyére.

Maros Gábor (eredeti neve: Mayer Gábor)
(Budapest, 1947. szeptember 27. –)
magyar színművész, operaénekes.

Szülei: Mayer Imre és Lazay Gabriella. Testvérei: Imre András, Tibor. Középiskolát a József Attila Gimnáziumban végezte. 1971-ben kapott színészi diplomát a Színház- és Filmművészeti Főiskolán. Karrierje a fővárosi Operettszínházban indult, ahol 1971–1973 között, valamint 1976–1981 között játszott. 1973–1976 között átszerződött a József Attila Színházhoz. 1981–1988 között a Magyar Állami Operaházban lépett fel. 1988-ban a kecskeméti Katona József Színház, 1989-ben a debreceni Csokonai Színház társulatának művésze lett. 1989-től szabadfoglalkozású. 1990–1993 között az amszterdami Concertgebouw-ban lépett fel. 1993–1995 között Ausztrália Koncert turnén vett részt. 1995–1999 között a Soproni Petőfi Színház tagja, 2000–2002 között a Vidám Színpad tagja volt. 2003 óta a Sziget Színház színésze. Rendezéssel is foglalkozik. 2006-ban karácsondi polgármester-jelölt volt. Sokoldalú művészként prózai szerepei mellett, a zenés műfajokban is otthonos. Musicales, operettek és operák tenor szereiben is láthatták a nézők. Nemzetközi turnéi során Bécsben, Münchenben, Zürichben, Amszterdamban, Sydney-ben, New Yorkban és Jeruzsálemben is fellépett.

Benedek Miklós

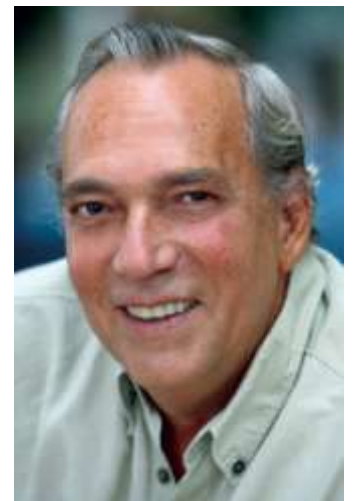
(Budapest, 1946. szeptember 28. –)

Kossuth- és Jászai Mari-díjas színész, rendező, érdemes és kiváló művész, a Halhatatlanok Társulatának örökös tagja.

Édesapja Benedek Tibor (1911–1963) színész, fiai Benedek Tibor (1972–2020) háromszoros olimpiai bajnok vízilabdázó és Benedek Albert (1980) rendezőasszisztens.

A Színház- és Filmművészeti Főiskolát 1969-ben végezte el, majd a Nemzeti Színházhoz szerződött, ahol 1969 és 1983 között játszott. 1983-tól a Katona József Színházban dolgozott, egészen 2003-ig. 1991–92-ben, valamint 1993–1996 között a Magyar Színészkamara ügyvivője volt. 1992–2007 között a Színház- és Filmművészeti Egyetem oktatója volt. 2003-tól újra a Nemzeti Színház tagja lett, ahonnan 2009-ben elbocsátották, hat kollégájával együtt. 2009 óta szabadúszó. 2017-től az Orlai Produkciós Iroda társulatának tagja.

Játékát kulturáltság, fegyelem, rendkívüli stílusérzék, fanyar humor, ironikus okosság jellemzi. Szerepeinek elmélyült, aprólékos kidolgozottsága sajátosan harmonizál személyiségével, külső megjelenésével. A legendás Budapesti Orfeum című zenés darab szellemi atyja.

Bodrogi Gyula

(Budapest, 1934. április 15. –)

a Nemzet Színésze címmel kitüntetett, Kossuth- és kétszeres Jászai Mari-díjas színművész, rendező, színházigazgató, érdemes és kiváló művész, a Halhatatlanok Társulatának, a József Attila Színház és a Vidám Színpad örökös tagja.

Bodrogi (Buzik) Károly (1907–?) magántisztviselő és Kohn Klára (1913–?) fiaként született Budapesten, Angyalföldön. Érdekesség, hogy édesapja fia születése előtt egy nappal rekatolizált, miután 1929-ben (házasságkötése évében) áttért az izraelita vallásra. 1948-ban magyarosította saját és három gyermeke nevét Bodrogira (van egy nővére és egy húga). Apai nagyszülei Buzik Károly (1886–1915)[6] és Kovács Terézia. Anyai nagyszülei Kohn Ármin szerelősegéd (1880–1956) és Rafael Matild varrónő (1889–1972). Egy nővére van, aki 1930-ban született. Húga, Erzsébet, 14 évvel fiatalabb nála.

Bár már gyerekként is szerette produkálni magát – saját bevallása szerint 9 évesen lépett fel először Pápán, egy háborús darabban –, mégis iskolás korában még matematikatanárnak készült. Pályáját azután 17 évesen néptáncosként kezdte, 1951–1954 között a SZOT együttesének szólótáncosa volt. A VIII. kerületi Bezerédi utcai általános iskolába járt, majd a budapesti Vörösmarty Mihály Gimnáziumban érettségizett, majd 1954-ben a Színház- és Filmművészeti Főiskola hallgatója lett, ahol 1958-ban szerzett diplomát. A 4 év alatt állítólag összesen 17 fegyelmit kapott, egyszer el is tanácsolták a főiskoláról, Básti Lajos közbenjárására kerülhetett csak vissza. 1958–1982 között a József Attila Színház tagja volt. 1975-től a Színház- és Filmművészeti Főiskola tanára. 1982–1996 között a Vidám Színpad művészeti igazgatója és rendezője volt, majd 1997-től 2001-es lemondásáig a főváros által létrehozott, akkor még az előbbivel azonos nevű Centrál Színház első vezetője lett. Schiffer János budapesti főpolgármester-helyettestől 2002-ben itt kapta meg a Vidám Színpad örökös tagja címet. 2002-ben szabadfoglalkozású volt. 2003-tól a Nemzeti Színház művésze.

Emlékezetes alakítást nyújtott a Szókimondó asszonyosság, az Imádok férjhez menni, az Egy szerelem három éjszakája, A kaktusz virága, a Koldusopera, a Szomorú vasárnap, a Charley néne és a Kabaré című darabokban. Filmvásznon még főiskolásként, 1957-ben tűnt fel a Külvárosi legenda című, Máriássy Félix rendezte filmben. Emlékezetes alakítása volt a Házasságból elégséges (1961), a Hattyúdal (1963), a Húsz óra (1965), a Tanulmány a nőkről (1967), a Fuss, hogy utolérjenek! (1972), a Szépek és bolondok (1976), a Hogyan felejtjük el életünk legnagyobb szerelmét? (1980) című filmekben. Első felesége Törőcsik Mari volt, akivel 1956. december 7-én, Budapesten, a VIII. kerületben kötött házasságot, a második Voith Ági, akivel közös gyermekük: Bodrogi Ádám (1973-). 1978-tól élettársa Vass Angéla egykori modell, manöken. Szenvedélyes vadász és szakács, hobbijairól több könyvet adott közre.

Czigány Judit (születési nevén Wiener Judit Mária)

(Budapest, 1930. május 21. – Budapest, 2000. október 1.)

magyar színésznő, előadóművész.

Szülei Wiener József magánhivatalnok és Lichtmann Ilma voltak. 1952-ben végezte el a Színház- és Filmművészeti Főiskolát egy évfolyamon többek között Berek Katival, Buss Gyulával, Horváth Terivel, Hacser Józsaival, Psota Irénnel, Váradi Hédivel, Kovács Jánossal, Soós Imrével és Papp Terivel. Pályája az Ifjúsági Színházban indult 1952-ben, 1954-ben a szolnoki Szigligeti Színházhoz szerződött 3 évre (1954–1957), majd egy évadot az Állami Déryné Színházban, kettőt pedig a Petőfi Színházban játszott. 1962–1967 között a Bartók Gyermekszínház társulatának tagja volt, majd a Pannónia Filmstúdióhoz, illetve a Magyar Szinkron- és Video Vállalat társulatához került. Gyakran szerepelt a Magyar Rádióban, kellemes beszédhangjának és szép orgánusának köszönhetően

népszerű szinkonzínésznő volt, kiváló versmondóként irodalmi műsorokban is szerepelt. 1995-től szabadfoglalkozású művész volt, 1997-től több alkalommal játszott vendégként a Várszínházban. Írásai, Maszk és toll címmel rendszeresen megjelentek a Film Színház Muzsika című lapban.

Szabó Ottó

(Szigetvár, 1920. december 20. – Budapest, 1998. november 30.)

Jászai Mari-díjas magyar színművész.

Szabó Ernő színész fia. Karrierje 1943–44-ben a nagyvárad Szigligeti Színházban indult. 1948–1956 között Marosvásárhelyen, a Székely Színházban dolgozott. 1956-ban apjával együtt települt át Magyarországra. 1956–1960 között a Pécsi Nemzeti Színház tagja volt. 1960–1965 között a Veszprémi Petőfi Színházban lépett fel. 1965–1971 között a József Attila Színház társulatának tagja volt. 1971–1974 között ismét Pécsen játszott. 1974–1976 között Debrecenben a Csokonai Színházban játszott. 1976-tól a Pannónia Szinkronstúdió tagja lett, és több filmszerepet is vállalt.

Horváth Gyula

(Budapest, 1930. május 10. –

Kápolnásnyék, 2005. október 30.)

Jászai Mari-díjas magyar színész, érdemes művész.

Budapesten született 1930. május 10-én Horváth Gyula és Stürzinger Irma gyermekeként. Hatéves koráig Ausztriában nevelkedett. Ekkor került Karcagon élő nagyszüleihez, s csak tizenegy éves korára tanult meg magyarul. Ott járt gimnáziumba is. Érettségi után derült ki, hogy Ausztriában élő szülei miatt osztályidegennek számít, s nem tanulhat tovább. Disszidálni próbált, a határon azonban elfogták, és börtönbe zárták. Ott többször is kegyetlenül megverték, egyszer éppen egy Jézus-rajza miatt. Szabadulása után pályamunkás volt a vasútnál, majd kubikos egy téglagyárban, később kórházi irodavezető. Mindig szerette a költeményeket, a felvételin 600 versből választhattak vizsgáztatói. 1951–1955 között a Színház- és Filmművészeti Főiskola hallgatója volt, ahol Várkonyi Zoltán, Sulyok Mária, Nádasdy Kálmán, Háy Gyula, és Bodor Tibor voltak a mesterei.

1955–56-ban a Magyar Néphadsereg Színháza, 1956–1959 között pedig a Miskolci Nemzeti Színház tagja volt. 1959–1963 között a Jókai Színház színésze volt. 1963-tól egy évet a szolnoki Szigligeti Színházban töltött. 1964–1982 között a József Attila Színház művésze, 1982-től a Vidám Színpad tagja volt.

2005-ben a Püski kiadónál jelent meg önéletrajzi könyve: „Én a komédiát lejátszom...” címmel.

Zenthe Ferenc (született Rameshofer)

(Salgóbánya, 1920. április 24. – Budapest, 2006. július 30.)

a Nemzet Színésze címmel kitüntetett, Kossuth-díjas és kétszeres Jászai Mari-díjas magyar színművész, érdemes és kiváló művész, a Halhatatlanok Társulatának örökös tagja.

Négy szemesztert végzett a közgazdaságtudományi egyetemen, de otthagyta és a Színművészeti Akadémia hallgatója lett, 1941-ben. Palóc tájszólásától hamarosan meg kellett válnia. A háború miatt azonban, 1942-ben félbehagyta tanulmányait. 1945-ben szerződött a Pécsi Nemzeti Színházhoz, majd két évad után a győri Kisfaludy Színház (ma Győri Nemzeti Színház), 1949-ben pedig a debreceni Csokonai Nemzeti Színház társulatának tagja lett. 1952-től a budapesti

Madách Színház színművésze volt. Atmoszférateremtő képessége, humora jellemszerepekben kiválóan érvényesült. Indulásától a közönség szeretete övezte. „Amikor elkezdtem a pályát, a Jóisten rátett a tenyerére, és azóta azon visz tovább” – nyilatkozta az MTI-nek 2005 januárjában, akkorra már a Nemzet Színészeként, a megnyerő egyéniségű művész. A filmgyártás és a televízió is jobbnál jobb feladatokkal „kényeztette el”. Első filmszerepében, 1953-ban Nagysándor József honvédtábornokot alakította a Föltámadott a tengerben, ezt a Rákóczi hadnagyának főszerepe követte (előtte öttusázók tanították meg lovagolni, aminek még sok hasznát vette). Ezután romantikus vígjátékok főszerepei következtek a sármos színész életében: a 2x2 néha 5, a Mese a 12 találatról, a Kölyök, a Fapados szerelem című filmekben. Később egyre inkább jellemszerepeket formált meg. 1983-ban készült az Oscar-díjra is jelölt magyar–NSZK koprodukció, a Jób lázadása, amelyben a Tisza-menti, módos falusi zsidó szerepében tűnt fel. Játékfilmben utoljára a Magyar vándor című filmben szerepelt, 2004-ben.

A Tenkes kapitánya (1963) után több tévésorozat következett: a Rózsa Sándor, a Tüskevár, a Princ, a katona, a Bors és legutóbb a Szomszédok. A tévésorozatokban Zenthe mind a fiatalok, mind az idősebb korosztály tetszését kiérdemelte. Népies, férfias, humoros karakterszínész volt. Számos filmben szerepelt, de szinkronhangként is bizonyított. Szerepelt a Magyar Rádió 1959–2007 között futott A Szabó család című rádiós telenovellájában is, amely Európa leghosszabb életű családregényszerű rádiójátéka volt.

1987–1999 közt a Szomszédok című teleregény szereplője (Taki bácsi); a sorozat 1999. december 30-án, a 331. résszel búcsúzott el a nézőktől. 2000 februárjától a Komédiások – Színház az egész... című sorozat egyik főszereplője volt.

Zenthe Ferencet 1954-ben és 1968-ban Jászai Mari-díjjal tüntették ki, 1975-ben megkapta az érdemes művész címet. A filmkritikusok díjával jutalmazták 1984-ben, kiváló művész lett 1989-ben, Erzsébet-díjas 1992-ben, MSZOSZ-díjas 1993-ban. 1997-ben Kossuth-díjat adományoztak neki, szülővárosa, Salgótarján 2003-ban díszpolgárrá választotta. 2005-ben a Magyar Örökség díjjal tüntették ki „sokoldalú emberábrázolásáért”. 2006. július 30-án hunyt el tüdőgyulladásban, a Farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra.

Első felesége Oláh Katalin tornász volt, akinek tőle született Ferenc fia 1954-ben (beceneve: Golyó). Házasságuk, neje korai halála miatt 1983-ig tartott. 1986-ban vette el második feleségét, Gizellát. Fia révén két unokája van: Katalin és Ádám.

Verebély Iván (született Weinberg Iván László)
(Budapest, 1937. december 7. – 2020. szeptember 23.)
Jászai Mari-díjas magyar színész.

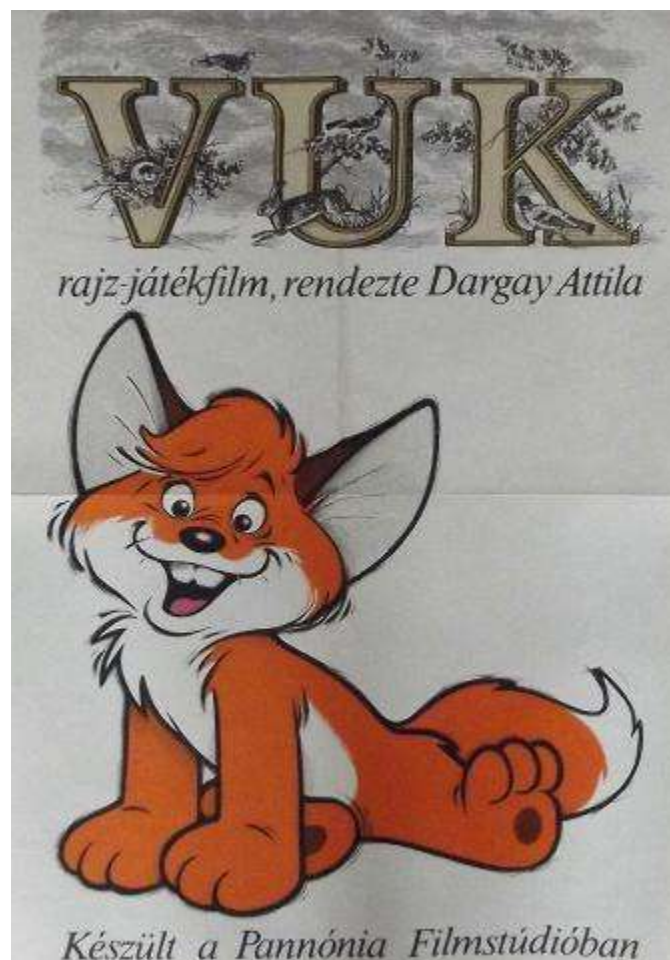
Weinberg István és Feuer Magdolna gyermekeként született. Édesapja többek között a Vígsház orvosja volt. A Kölcsey Ferenc Gimnáziumban tanult. 1961-ben végzett a Színház- és Filmművészeti Főiskolán. 1961–1963 között a Miskolci Nemzeti Színházban, 1963–1968 között a Nemzeti Színházban játszott. 1968–2008 között a Vidám Színpad, 2008-tól a Centrál Színház tagja volt.

Kiváló komikusként kabarédarabokban és vígjátékokban egyaránt játszott. Sajátos humor és sokoldalúság jellemezte. Gyakran szerepelt játékfilmekben és tévéfilmekben is. A színházi mellett szinkronizált is.

Kétszer házasodott. Első házasságából egy lánya (Verebély Cosima) született, a másodikból egy fia (Verebély Marcell) és egy lánya (Verebély Fanni).

Az alkotás filmplakátja és moziplakátja

Érdekességek, kulisszatitkok

Miről szól?

A korán elárvult rókakölyköt, Vukot nagybátyja, Karak neveli fel és tanítja meg a vadászat minden csínyére. A rókafiúból rettegett vadász cseperedik, aki bosszút áll a családját elpusztító emberen, a Simabőrűn: ügyesen megdézsmálja annak baromfiudvarát, csúfot űz a kutyáiból, és kiszabadítja a ketrechen foglyul ejtett rókalányt.

Hogyan készült?

Dargay először egy nyolcrészes képregényben adaptálta a Vukot, amely 1972-ben a Füles Újságban jelent meg. 1973-ban elkészítette a Fekete István 1940-ben megjelent kisregényéből a rajzfilmadaptáció forgatókönyvét, ám ekkor ideológiai okokra hivatkozva a filmterv nem kapott zöld utat. Az antikommunista mezőgazdász-vadász, Fekete István ugyanis a Horthy-rendszer népszerű írója és forgatókönyvírója volt, akinek munkái közül többet – a vörös terrorról szóló Zsellérek (1939) című regényét; a Dr. Kovács István című, propagandisztikus népi filmjét (r: Bánky Viktor, 1941) 1945 után betiltották. A Vuk csak közel egy évtizeddel később készülhetett el a Tüskevár és a Téli berek című ifjúsági regényeivel az olvasók közt továbbra is népszerű Fekete kisregényéből. Akkor a Pannónia Stúdió televíziós filmekre szakosodott III. műtermének vezetője, Imre István közbenjárására a Magyar Televízió rendelte meg Dargaytól a filmet négy, egyenként húszperces részből álló sorozat formájában. A Magyar Televízió 1981 áprilisában, a húsvéti szünet idején mutatta be a sorozatot. A rendkívüli közönségsiker hatására a Pannónia Stúdióban még abban az évben elkészült a Vuk egész estés változata is, amely karácsony előtt került a mozikba.

Miért különleges?

Az állatszereplők sorát felvonultató film valamennyi figuráját Dargay Attila tervezte, így a Vuk a Dargay-féle kedvesen humorizáló karakteranimáció gazdag tárházát nyújtja. A rendező úgy emlékezett vissza a Vuk készítésére, hogy a stúdióvezetés és a megrendelő részéről ebben a filmjében kapta a legnagyobb alkotói szabadságot.

Hol a helye a (magyar) filmtörténetben?

A Vuk a magyar animáció legtermékenyebb időszakában született: az 1981–1986 közötti öt évben összesen 14 animációs mozifilm készült el a Pannóniában. Ez a gyártási rekord annak is köszönhető, hogy több egész estét betöltő film népszerű televíziós mesesorozatok összefűzéséből jött létre: a Vuk mellett így gyártottak mozifilmet pl. a Misi mókus kalandjai (1982), a Vízipók-csodapók (1982), a Mesék Mátyás királyról (Mátyás, az igazságos, 1985) vagy a Leo és Fred (1987) című sorozatból.

A Vuk a korabeli magyar rajzfilmet meghatározó irodalmi adaptációk hagyományába illeszkedik (János vitéz, 1973; Lúdas Matyi, 1977; Daliás idők, 1984; Szaffi, 1985). A film Dargay második egész estés animációja, aki a magyar filmtörténet legnépszerűbb egész estés rajzfilmjeit jegyzi (Lúdas Matyi, Szaffi). A közönséget először tévésorozatként meghódító Vukból még ugyanabban az évben bemutatták a moziváltozatot is, amely több mint kétmillió nézőszámot hozott.

Valamennyi egész estés filmje közül a Vuk humorral stilizált, bájosan bumfordi figurái viselik leginkább magukon Dargay Attila kézjegyét.

Egy emlékezetes jelenet

Az erdő legügyesebb vadászává felcseperedő „magyar Bambi” a mesebeli legkisebb fiút idézi. Míg a rókák szemszögéből megírt Fekete István-regény egy realista mese, és ekként az idősebb korosztály számára íródott, addig a róka fejlődéstörténetét Dargay Attila forgatókönyvtársaival, Tarbay Edével és Imre Istvánnal a kisgyerekek számára teszi fogyaszthatóvá. A gyermekmesévé áthangszerelt szüzséből kimaradnak az erőszakos mozzanatok, a hosszas tájleírások és bölcselkedő intelmek, és túlsúlyba kerülnek a kalandok, valamint felerősödik a komikum szerepe.

A film a vadon élő állatok szemszögét és egyediségét úgy teszi hangsúlyossá, hogy a történet antagonistáját, a Simabőrűt csak deréktól lefelé, a lába, csizmája magasságában láttatja. Azáltal, hogy az arcuk és a felsőtestük képen kívülre kerül, a film teljesen elszemélyteleníti a természet ellenségeként bemutatott humán szereplőket. Az évszakonként változó természetet árnyaltan, az állatokat megejtő rokonszenvvel ábrázoló adaptáció sajátja, hogy Dargayék az eredeti kisregény számos elemét felerősítették, vagy azt akár új szereplőkkel is kiegészítették, hogy még több lehetőségük legyen a groteszken karikírozott figurák, komikus jelenetek, szellemes párbeszédok sorjázására. Legemlékezetesebbek közülük a vadász két házörzője, Vahur és Fickó felsülésein harsányan kárörvendő kutya-falka pletykálkodásai, valamint a cefrétől részegen dülöngélő gúnárok párosa.

Fekete István állatnevei

Fekete István szeretett játszani a szavakkal és sok-sok állatfajnak kitalált, „beszédese” neveket. A lenti táblázat a regényeiben előforduló állatneveket sorolja fel.

Állatnév	Faj	Regény	Állatnév	Faj	Regény
Bee	birka	Hú (1966)	Csele	rókalány	Vuk (1940)
Beő	őz		Csett	gébics	
Bogáncs	kutya (pumi)	Bogáncs (1957)	Csí	fecske	Csí (1940), Kele
Bruku	galamb		Csirik	menyét	
Bu	tehén	Kele	Csisz	denevér	Lutra (1955)
Bujtár	kutya		Csuri	veréb	
Cin	egér	Lutra (1955)	Csusz	gyík	Vuk (1940)
Citér	cinke	Lutra (1955)	Csuvik	kuvik	

Csám	disznó		Fickó	kutya	Vuk (1940)
Állatnév	Faj	Regény	Állatnév	Faj	Regény
Gege	liba		Nyu	farkas	
Hú	bagoly	Hú (1966)	Parpu	gém	Lutra (1955)
Íny	róka	Vuk (1940)	Paták	ló	
Kag	róka	Vuk (1940)	Pi	ürge	
Kakat	fácán		Pille	pillangó	
Killi	héja	Csí (1940) Lutra (1955)	Rá	szürkevarjú	
Kiő	egerészölyv		Ri	fecske	
Kiri	vércse	Hú (1966)	Suó	vándorsólyom	
Kiz	patkány	Lutra (1955)	Sut	farkatlan róka	Vuk (1940)
Kráó	gém		Szi	kígyó	
Kró	holló	Lutra (1955)	Szú	sүн	Vuk (1940)
Kurri	kakas	Vuk (1940)	Tala	keselyű	Hú (1966)
Kurra	Farkaskutya	Vuk (1940)	Tás	vadkacsa	Vuk (1940)
Lutra	vidra	Lutra (1955)	Tecs	szarka	
Kalán	nyúl	Vuk (1940)	Toró	vetési varjú	
Karak	róka	Vuk (1940)	Uhu	uhu	
Karr	kabasólyom		Unka	béka	Vuk (1940)
Kata	tyúk	Bogáncs (1957)	Vahúr	kutya	Vuk (1940) Kele (1955)
Kele	gólya	Kele (1955)	Vé	gólya	
Márton	kakas		Vit	fecske	
Mu	tehén		Vuk	róka	Vuk (1940)
Nerr	karvaly		Zu	légy	
Nyaú	macska	Vuk (1940)			

Továbbá még három kifejezés ismétlődik több regényben. Ezek a „Nagy Fény” (Nap), „Kis Fény” (Hold) és az állatok ősi ellensége a „Simabőrű” (Ember).

Filmkritika

Egy remek filmkritika olvasható a Smoking Barrels blogon még 2015-ből.

Vadászom, utamból kotródj! Innen ered Vuk, a kis róka neve. Már gyerekkorunkban halálosan szerelmesek lettünk a kis vörösbe, és az érzelmeink hőfoka sem csökkent az évek során, sőt egyre jobban értékeltük, hogy az ultramodern, de egy kaptafára készülő animációs filmek özönéből van hova menekülnünk, ha már végképp elegünk van belőlük. Mert **Dargay Attila rajzfilmje** nagyon szerethető, vicces, és megunhatatlan!

Boldogan él az erdőben a rókapár, **Kag és Íny**, gyermekeikkel, akik közül Vuk a legégetnivalóbb. Egyik nap elkíséri apukáját vadászni, aki természetesen

hazaküldi, hogy ne legyen láb alatt. A kis róka eltéved, így szerencséjére nem kell osztoznia családjá tragikus sorsában. Egy idősebb, magányos fajtársa, **Karak** veszi a szárnyai alá, akinek meglehetősen meggyűlik a baja a kölyökkel. De aztán felnőtt róka lesz belőle, aki bosszút áll a szeretteiért...

A legendás **Pannónia Filmstúdióban** nagyon tehetséges emberek dolgoztak, akik kiváló filmekkel örvendeztették meg a kicsi és nagy nézőket. A Vuk **Fekete István regénye alapján készült** (őszintén megmondom, soha nem olvastam el, pont azért, mert kicsi korom óta imádom a rajzfilmet), a forgatókönyvet **Dargay Attila, Imre István és Tarbay Ede** írta. A rendező pontosan tudta, hogyan kell rabul ejteni a nézők szívét, hiszen akkor már túl volt a Lúdas Matyi hatalmas sikerén. Tehát: végy egy remek alaptörténetet, spékeld meg jó szöveggel, legyen benne kaland, érzelmek, akció, na és persze humor! Na és persze nem árt, ha mögötted van a Pannónia Filmstúdió animátorainak szaktudása.

Mindenkinek ajánlom, hogy látogasson el egyszer **Etyekwoodba**, többek között azért, mert ott részletesen bemutatásra kerül, hogyan készült ez a bűbajos rajzfilm, milyen technikai nehézségeket kellett legyőzniük az alkotóknak, hogy el tudjanak varázsolni bennünket. Mert nem volt könnyű filmvászonra álmodni a kis róka kalandjait. Egyébként **eredetileg tévésorozatnak** szánták, **később állt belőle össze egy játékfilm**, de végül sikerült, a szinkron is zseniális lett (**Pogány Judit, Gyabronka József, Csákányi László, Koltai Róbert, stb.** - mindannyian kiváló munkát végeztek!), a nézők pedig már bemutatásakor is imádták a végeredményt, és ez a helyzet azóta sem változott, ezen a rajzfilmen egyszerűen nem fog az idő!

A karakterek nagyon jól kerültek megírásra és megrajzolásra, **Vuk, Karak, Vahúr, Fickó**, és megannyi szereplő egy életre bevésődött a nézők szívébe, mindenki szeme azonnal felragyog, ha valamelyikük szóba kerül. Gondolom, mindenkinek megvan a **kedvenc jelenete** a filmből, az enyém a **libák verhetetlen kettőse**, akiket **Vahúr és Fickó próbál megvédeni Vuktól**, természetesen sikertelenül (Kolléga úr - Maros Gábor és Haumann Péter előadásában! Felejthetetlen!). A film zenéjét **Wolf Péter** írta, és hatalmas sláger volt egykoron (és ma is!) a lánya, **Wolf Kati** előadásában. (csak az Ullmann Mónika által énekelt Moncsicsi érhetett a nyomába

akkoriban!). A filmben nem ő adta elő a mára már legendás dalt, hanem **Maros Gábor** (fürgé róka lábak, surranó kis árnyak, hipp, hopp, jön Vuk- tudjuk folytatni, ugye?).

Hogy mennyire beépült a mindennapi szóhasználatba a film szövege, arra csak egy példa az, hogy nemrégiben egy hipermarketben a húsos részlegnél velem együtt mindenki jót mosolygott azon, hogy egy kisfiú azon nyúzta az anyukáját, hogy egy **Tás**-t kérjen neki a hentes bácsitól. De a **Simabőrű, a Nyaú, az Unka stb.** szavak is gyakran hallhatóak nemcsak a gyerekek, hanem a felnőttek körében. Vagyis hiába telt el nagyon sok idő a bemutató óta, mégsem felejtettük el kedvenceinket, szerencsére a tévében is viszonylag gyakran leadják ezt a bájos mesét, így kizárt, hogy feledésbe merüljön. Néhány éve **Gát György** (akinek ugyebár Lindát köszönhetjük) **elkövette az a hatalmas hibát**, hogy azt hitte, eltelt már az az idő, amikor a nézők fogékonyak lesznek **egy modernebb változatra, de súlyos kudarcot szenvedett**, nekünk gyerekkorunk kedvence kell, kit érdekel, hogy közben már elavultnak számít az animációs technika, amivel egykoron készült.

Az elképesztő siker titka valószínűleg éppen abban rejlik, hogy sikerül eltalálni azt a hangulatot, amely még nem szirupos, de enni valóan bájos. A kis róka és a többiek nem túl bonyolult karakterek, a történetben sincs túl sok csavar, de éppen ezért könnyű megszeretni és megkedvelni a szereplőket, lehet nekik szurkolni, sírni a drámákon, kárörvendeni a rosszak vesztén és szívből örvendezni a happy end-nek. Egy nagyon jól összerakott mesefilm, amelyet felnőtt fejjel is csak szeretni lehet! A kis **Vuk jött, látott, győzött**, mi pedig ezredszer is futunk megnézni a kalandjait, mert nem lehet megunni őket!

Ötletek a filmnézés előtti, felvezető beszélgetéshez

Miután minden KönyvtárMoziba érkező – kicsi és nagy – kényelmesen elhelyezkedett, a foglalkozás megkezdésekor röviden ismertethetjük, hogy a Vuk című rajzfilmet fogjuk megnézni és előtte és utána jót beszélgetni, játszani.

Az alábbi kérdésekkel indíthatjuk a beszélgetést:

- Ki milyen állatot ismer?
- Ki milyen állatot simogatott már meg?
- Ki járt már állatkertben? Milyen állatokat látott ott?
- Milyen állatok élnek vadon az erdőkben?
- Mi jellemzi a rókákat?
- Milyen állatos történetet ismernek?
- Milyen állatos meséket ismernek?
- Milyen állatfajok szerepelnek még rajzfilmekben?

Ötletek a filmnézés utáni beszélgetéshez

Miután mindenki jól szórakozott Vuk és társai történetén a film megnézésekor, el lehet mondani, hogy Fekete István regényéből készült a film (a könyvtárban meglévő könyvet is meg lehet mutatni), és az alábbi kérdésekkel lehet elindítani a beszélgetést:

- Kinek melyik jelenet tetszett a rajzfilmből?
 - Kinek melyik szereplő volt a kedvence?
 - Sikerült-e Vuknak bosszút állni a családja tragikus sorsáért?
 - Hogyan folytatnátok Vuk és új családja történetét?
 - Milyen állattörténeteket, könyveket ismertek még, amit Fekete István írt?
- (A könyvtárban megtalálható Fekete István regényeket meg lehet mutatni, körbe lehet adni.)

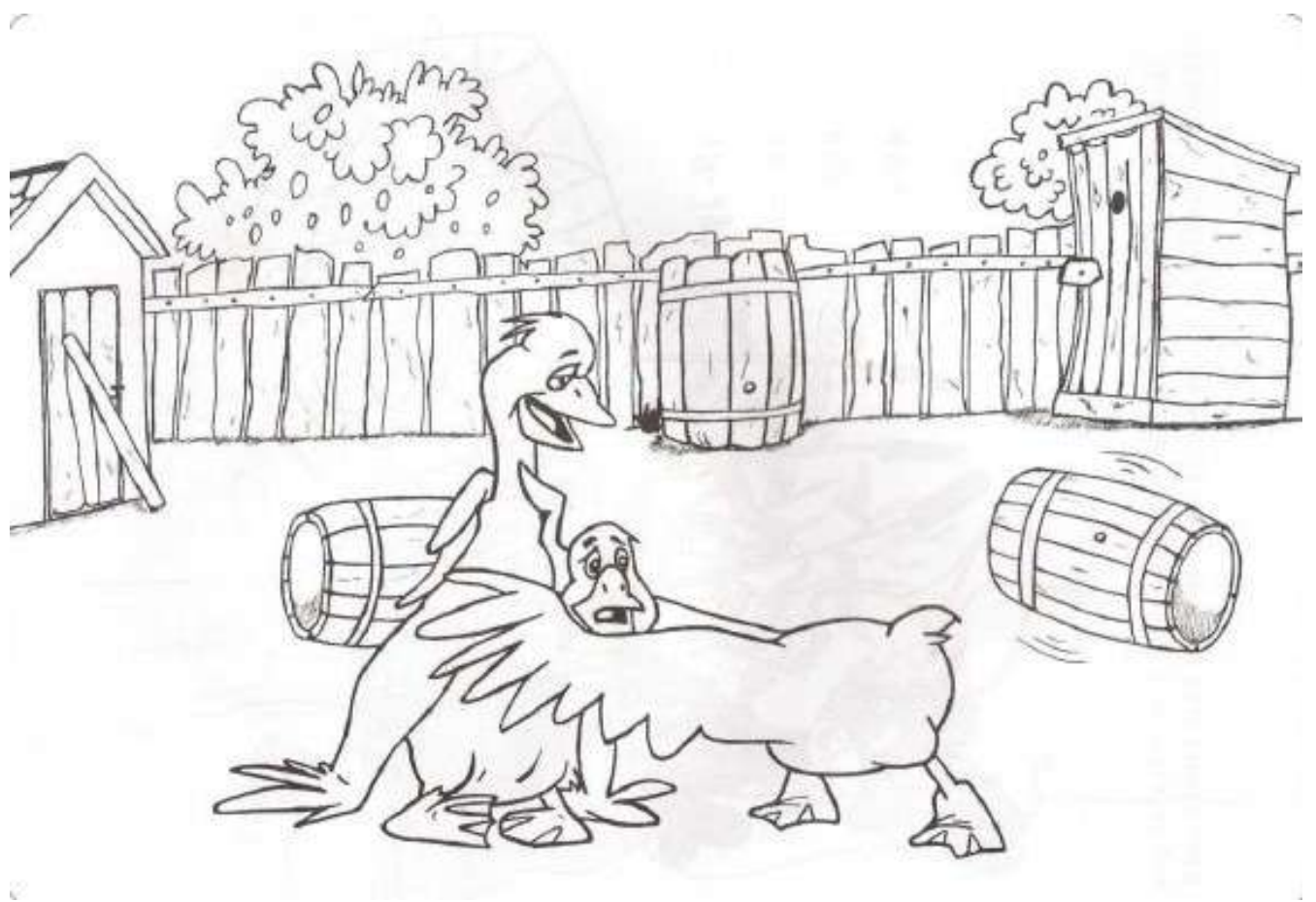
Amikor már mindent témát megbeszéltek a résztvevők, és mindenki elmondta a véleményét, észrevételét, gondolatait, fel lehet ajánlani a kreatív foglalkozást vagy közös játékot.

Vuk-színező

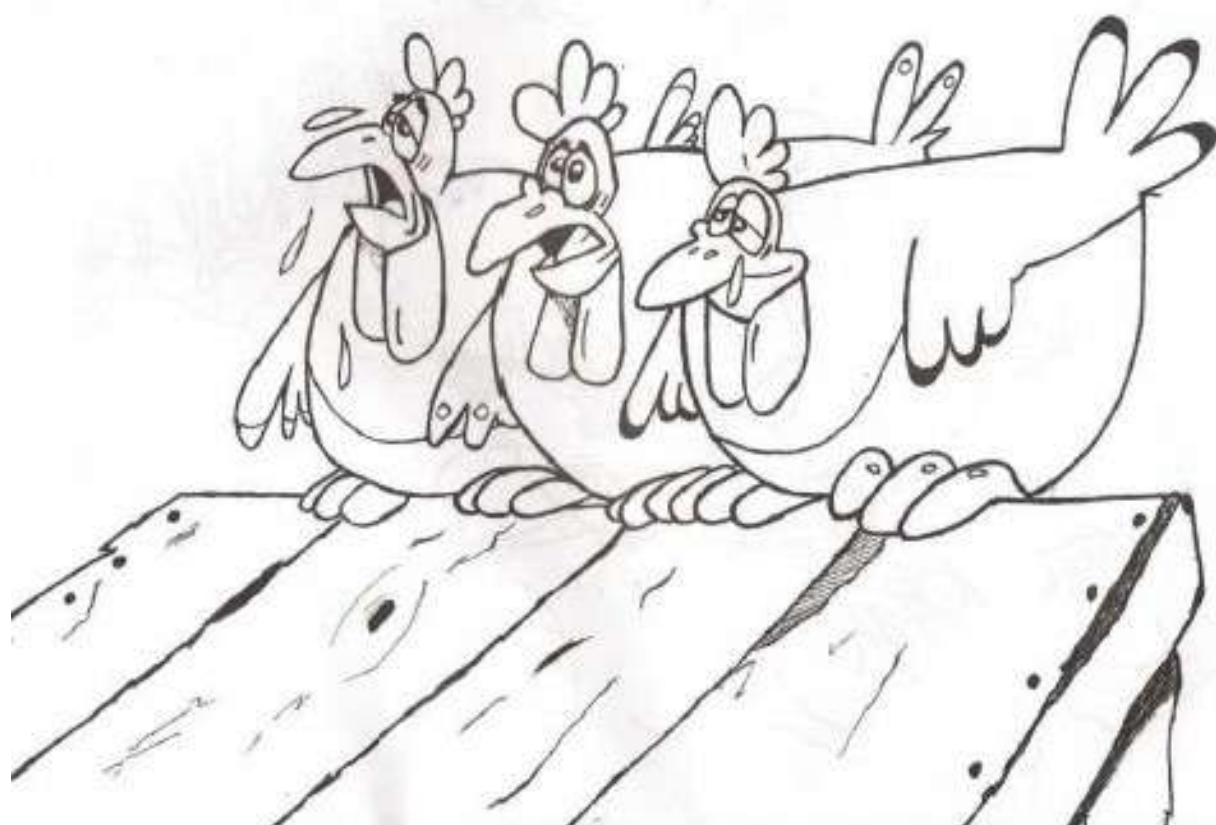
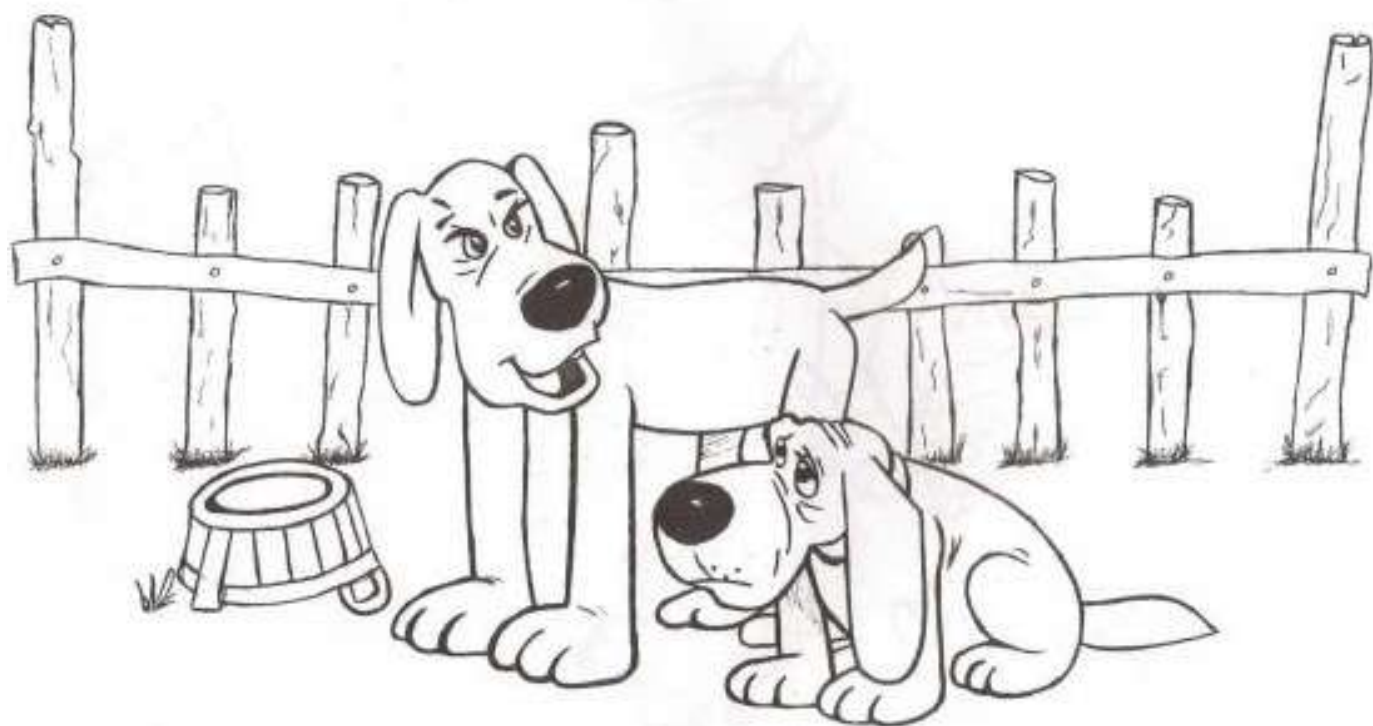
A (nemcsak) legkisebben színezhethetnek kedvükre. A rajfilmben szereplő karaktereket színezhetik ki. Az alábbi rajzokat is lehet sokszorosítva használni, vagy a Vuk - Kifestő Es Foglalkoztató Könyv Gyerekeknek (https://kupdf.net/download/vuk-kifesto-es-foglalkoztato-konyv-gyerekeknek_59cf7e1f08bbc5c56368713f_pdf) linkjéről letölthető.

Vuk-könyvjelző

Az alábbi rókafejeket kartonra sokszorosítani (nyomtatni, fénymásolni), majd körbevágni. Ezután a róka orrától mindkét oldalon a füléig is felvágni (szikével, ollóval), és máris kész a rókás könyvjelző.

1. Vágjuk ki a rókafejet

2. A szürke vonal mentén (ld. fotó) éles szikével/ollóval metsszük be a papírt a róka orrától a fejéig.

3. Készen is van a rókafejes könyvjelző ☺

Játékötletek

Ismert, könnyen megtanulható játékokat is játszhatunk a film megnézése után.

Vuk-szókereső

Az alábbi Vuk-szókeresőket sokszorosítva (nyomtatva, fénymásolva) kioszthatjuk a foglalkozáson résztvevők között és egy stopperóra segítségével, adott időn belül versenyeztethetjük a játékosokat, hogy ki mennyi nevet talál meg a betűhálóban.

A Szókeresőt úgy is játszhatjuk, hogy stopperral mérjük az időt, hogy az összes szót ki mennyi idő alatt találja meg.

Vuk – szókereső

Keresd meg a Vuk szereplőit

M	Á	R	T	O	N	C	F
Z	É	Ü	Ú	V	U	K	Ü
Ó	S	K	Ó	H	K	S	T
K	E	Ú	A	K	A	G	T
C	Y	L	S	Ú	R	V	Y
I	V	Ü	E	C	A	Ö	Ö
F	Í	N	Y	S	K	Y	S
J	A	K	N	U	C	Y	N

 Keresd a szavakat

Vuk
Karak
Kag
Csele
Vahúr
Fickó
Fütyös
Nyaú
Unka
Márton
Csúsz
Íny

Keresd meg a Vuk szereplőit

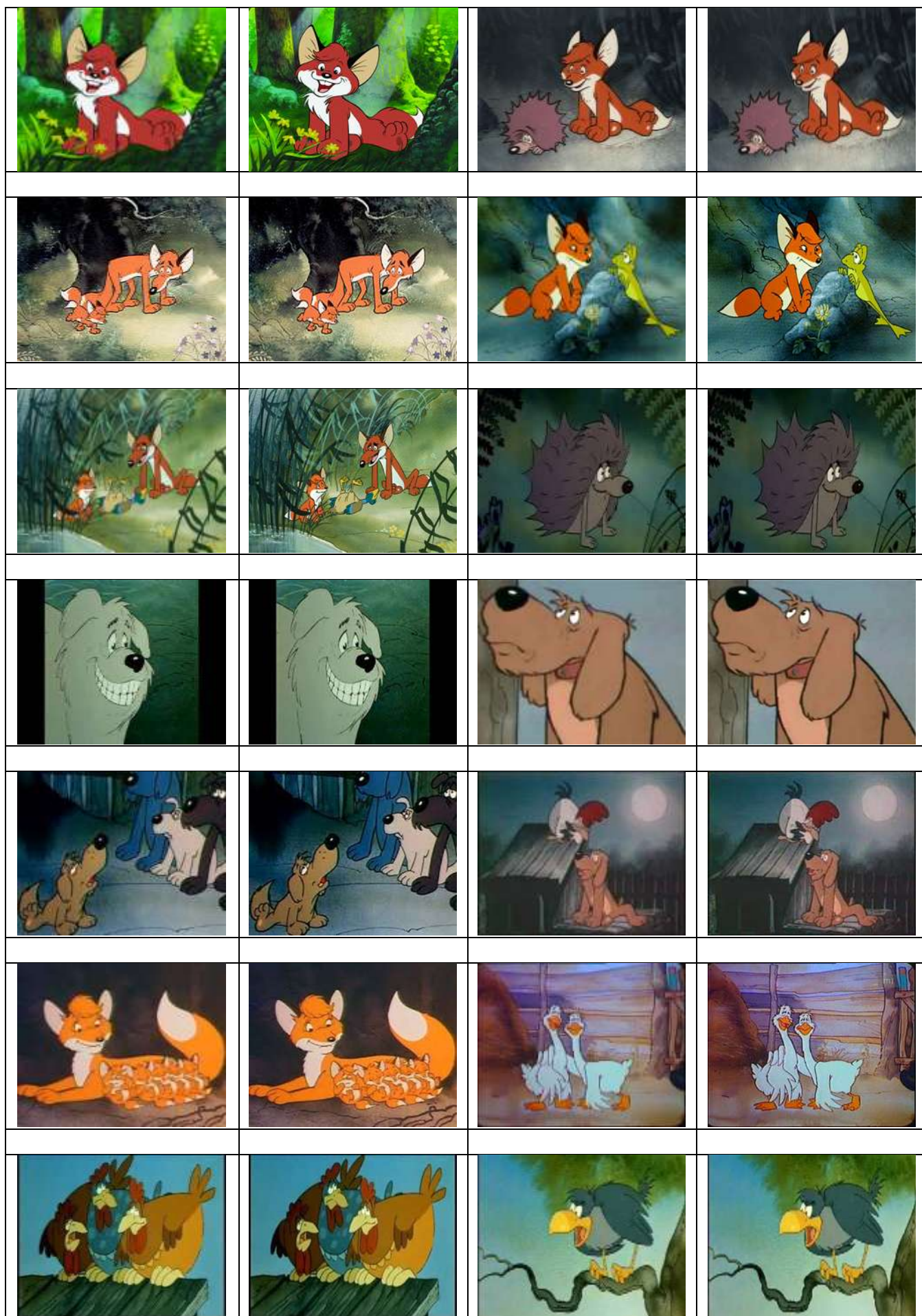
Ö	E	V	R	C	S	Ú	S	Z
L	Á	A	S	S	Q	M	S	Y
X	Ú	H	J	E	Ú	Á	Ö	U
D	E	Ú	Á	L	T	R	Y	N
N	N	R	V	E	O	T	T	K
G	Y	Y	Y	U	Ö	O	T	A
K	A	R	A	K	K	N	Ü	Ü
Y	Ú	K	H	É	Á	Y	F	C
Í	N	Y	F	I	C	K	Ó	K

 Keresd a szavakat

Vuk	Karak	Kag	Csele	Vahúr	Fickó	Fütyös
Nyaú	Unka	Márton	Csúsz	Íny		

Amennyiben van lehetőség internet elérésre, ez a játék online is elérhető a <http://alapfilmek-klassz.hu/vuk-szokereso/> linken. Ezen az oldalon véletlenszerűen jelenik meg a betűháló minden játékkezdéskor, és működik stopperóra a játékkoldalon.

Vuk – párkereső memórijáték

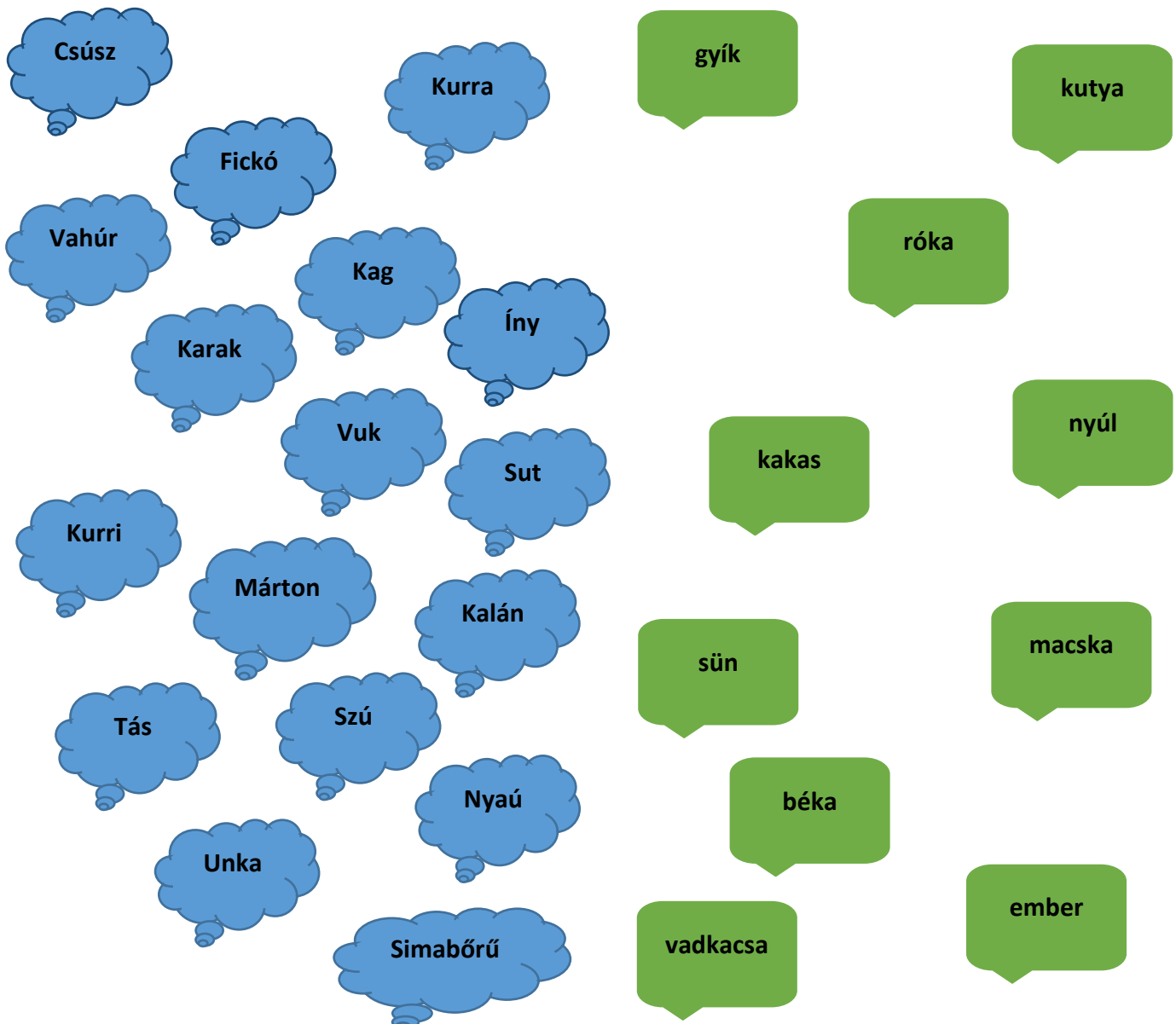
Az előző oldalon található Vuk-párkereső memóriajátékot sokszorosítás után (nyomtatás, fénymásolás), a vonalak menték kivághatjuk és megkeverés után, képekkel lefelé egy sík felületre (asztalra) helyezzük. A játékosok egymás után felfordítanak kettő lapot. Ha a két kép azonos, akkor azokat magához veszi a játékos, és felfordíthat újabb két lapot. Amennyiben különbözőek a képek, úgy visszafordítja a képeket és a következő játékos fordíthat fel két lapot. Addig tart a játék, amíg mindegyik képnek megtalálják a játékosok a párjukat. A játék végén az nyer, akinek több képpárja lesz. Játshatják: 1- 4 játékos.

(Egyszemélyes játék esetén időre is játszhatják – stopperóra segítségével lehet az időt mérni. Aki rövidebb idő alatt találja meg az összes képpárt, az a győztes. A memóriát remekül fejleszti ez a szórakoztató játék.)

Amennyiben van lehetőség internet elérésre, ez a játék online is elérhető a <http://alapfilmek-klasz.hu/memoriajatek-vuk/> linken. Ezen az oldalon véletlenszerűen lesznek lefordítva a képet minden játékezdéskor és stopperóra méri a gyorsaságot, valamint számolja a megfordított kártyákat. Az nyer, aki legkevesebb idő alatt, legkevesebb kártyafordítással megtalálja az össze képpárt.

Vuk-névkereső

Az alábbi szófelhőket sokszorosítva (nyomtatva, fénymásolva) kioszthatjuk a játékosok között. A feladat minél rövidebb idő alatt összekötni hibátlanul a megfelelő állatnevet a hozzá tartozó állatfajjal.

A KönyvtárMozi foglalkozásra való felkészülést segítő, valamint a film témájában megjelent dokumentumok listája

Fekete István: Vuk

A rókaljuk folyosója tágabb lett, és a pitvaron túl, mint egy teknő, öblösödött a kamra, ahol halkan szuszogott a rókakölyök. A szőrös gomolyag mozogni kezdett, orra kutatva emelkedett a levegőbe...

„Vuk lesz a neve, mint öregapjának, ki első volt a nemzetségben. Vuk, ami annyit jelent, hogy minden rókának félre kell állni az útból, ha vadászatra indul.”

Az író igen népszerű állatmeséje a kisoroka felnőtté válásáról szól; a rögzös utat bejárva Vuk a Simabőrű Ember méltó ellenfele lesz.

(www.moly.hu)

Fekete István: Lutra

Lutra, a pompás vidralegegy, elhagyja vízalatti otthonát, kalandos vándorútra indul s bekerül az emberi környezetbe. A magányos vidra találkozása a civilizált világgal, Fekete István egyik legnagyobb írói remeklése. Megismerjük a kötetből Lutra eredeti környezetét is, a folyók, tavak, nádasok állatvilágát.

(www.moly.hu)

Fekete István: Bogánccs

Fekete István regényének hőse Bogánccs, a filmről is ismert, hányatott életű juhászkutya. Bogánccs szülőházája a puszták, az öreg Galamb Máté számadó birodalma, ahol a kis puli nagy becsületet szerez magának mint a falka terelője. Egy napon azonban nyoma vész.... Kalandos útja előbb egy cirkusz porondjára vezet: terelőkutyaából rövidesen „csodakutya” lesz. De a dicsőség nem tart örökké, a kiskutyát ellopják, s egyre messzebb kerül a falkától, az otthonától, míg végre vándorútja visszakanyarodik a szülőföldre, s Bogánccs újra meghallja a kolomp hívó szavát. Megszökik ideiglenes tulajdonosától, hogy visszatérhessen egyetlen igazi, ősi gazdájához: az öreg juhászhoz.

(www.moly.hu)

Fekete István: Kele

Megsebesül egy gólya, nem tarthat a többiekkel Afrikába. Hogyan veszi gondjába az ember, hogyan szokik össze a háziállatokkal, hogyan vészeli át a telet, milyen ösztönöket ráz fel benne a tavasz és a nyár – ezt mondja el vonzóan és költőien Fekete István, a természeti világ és falusi élet avatott ismerője. Nemcsak a vadon élő és ősidők óta emberhez szelődült állatok találkozásáról van szó azonban. Nemcsak a házörző kutya, a csacsi és a ló meg a tehén tárgyalja meg életének apró-cseprő gondját és baját Kelével, a sérült szárnyú és következképpen túlzottan érzékeny, szilajul gyanakvó gólyával. Itt az ember is a természet egészének szerves részeként él falusi környezetében.

(www.moly.hu)

Fekete István: Hú - Egy bagoly regénye

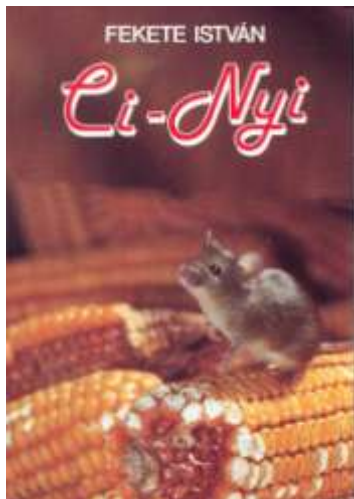
A folyó fölött emelkedő magaspart barlangjaiban emberemlékezet óta baglyok élnek. Az egymást váltó nemzedékek mindig ide hordják zsákmányukat, itt költik ki és nevelik fel fiókáikat, engedelmeskedve a bagolyélet sok évezredes törvényeinek. De sorsuk összefonódott az e tájon élő emberek sorsával is, a tatárjárás, a török hódoltság, a szabadságharc néhány jelenete ott tükröződött nagyra nyitott, figyelő szemükben. Ebben a folyóparti barlangban született Hú is, itt táplálták szülei, de mielőtt kirepülhetett volna, megjelent a barlangban az ember, és magával vitte Hút és két testvérét. Ezzel kezdődik a történet, melynek során Hú sok különös tapasztalatot szerez az emberek világában, míg végül a második világháború kitörésekor visszanyeri szabadságát.

(www.moly.hu)

Fekete István: Csí és más elbeszélések

Messze, Egyiptom földjén, a Nílus hullámai ringatta nádasok fölött megsebesült egy fecskeasszonyka. Nem követheti férjét Magyarorszáig, kitelel valamelyik nagyvárosban a folyó mentén, ott új férjre tesz szert, s azzal alapít családot. Hú, a bagoly, a kártevő pockok veszedelme, kerek bölcs szemével emberi sorsokat követ a faluban, akárcsak Kele, a párjavesztett gólya, amely régi otthonán, a falusi kéményen új életbe kezd egy másik özvegyen maradt madárral. Miután megszületett a falubeli parasztcsalád kisgyereke, Kelék is kiköltik, fölnevelik fiókáikat, majd megint vándorútra kelnek. A frontról hadirokkantként hazatérő katona nem akar lemondani az életről, szerencséje is van, jó kutya szegődik hozzá, talál egy sebesült, elbitangolt lovat is. A földosztáskor kitűnő földet juttat magának, és noha egyedül maradt, mert édesanyjának csak a sírját látja viszont, keményen dolgozik, nagyszerű kertészetet teremt, teljes értékű emberként indul az életbe. (www.moly.hu)

Fekete István: Ci-Nyi

Három állatregényt tartalmaz a kötet és két kisebb lírai írást. A címadó Ci-Nyi az író egyik legjobb műve, egy részegeskedő özvegy egér története, aki egy öreg pincében lakik és egyszer véletlenül belekóstol a kiloccsant borbába. Ettől fogva barátja lesz a pince három vendégének. A kis egér a maga módján osztozik az emberek gondjában-bajában. Hú, egy bagolypár élete az éjszaka rejtelmes világába, vércsék, poszáták, sarlós fecskék és nagyobb ragadozók, hol lenézett, hol félelmetes társaságában. 21 nap – Kata, az öreg tyúk küzdelme, hogy a pajtában életre hozza csibéit, miközben a pajta öreg tárgyai szeretettel veszik körül, ő meg a görénytől rettegve melengeti kicsinyeit, s közben Gyuriról, a kackiás kakasról álmodik, a tyúkhárem díszéről, akit szintén egy görény fosztott meg kellemes hivatalától. Az író régóta nélkülözött regényei az állatvilág

számunkra érthetetlen nyelven szólnak hozzánk az írón keresztül, feltárva ösztöneiket, „gondolataikat”.
(www.moly.hu)

Fekete István: A három uhu

Ez a kötet főleg állat és vadásztörténeteket tartalmaz. Az állatok viselkedésének megfigyelése, az emberhez való viszonyuk jellemzése sokat elárul az állatok ösztönvilágáról, amelyre rohanó napjainkban fel sem figyelünk, s megérteti velünk, miért olyan ragaszkodó, hű barátaink az egyes állatok és állatcsoportok. Arra is megtanít a kötet, hogyan találjunk örömet, gyönyörködést a természetben.

(www.moly.hu)

Vuk – DVD

Az árva rókafiú, Vuk megható története máig a legkedveltebb egészestés magyar rajzfilm. Először tévésorozatként hódította meg a közönséget, majd a moziváltozat is több mint két milliós nézőszámot hozott. A rendező, Dargay Attila nem fordított hátat az általa nagyra tartott Walt Disney-i hagyományoknak: Fekete István érzelmes története és Dargay vidám karakterei a gyermeki lélekhez szóltak.

(www.bookline.hu)

Dargay Attila : Vuk és Karak puzzle könyv

Vukot, a szertelen rókakölyköt a bölcs Karak neveli fel: megismerteti őt az erdő állataival, megtanítja vadászni és tájékozódni, és megmutatja neki, hol lakik a simabőrű ember. Vukból talpraesett felnőtt róka lesz, aki sosem felejt el, mennyit köszönhet öreg mesterének.

A könyvben 5 kirakó található, amelyek összeállítását keret és háttérkép is segíti. Csak egy kis ügyesség kell, és a kirakós darabjaiból összeáll Vuk és Karak története!

(www.lira.hu)

Dargay Attila - Fekete István: Vuk ceruzaforgató – Foglalkoztatófüzet

Ismered Vukot, Karakot, Cselét, Vahurt és a Simabőrűt! A ceruzaforgató lapjain a híres rajzfilm valamennyi szereplőjével találkozhatasz! A ceruzaforgató lapjain a híres rajzfilm valamennyi szereplőjével találkozhatasz! A ceruzaforgató lapjain a híres rajzfilm valamennyi szereplőjével találkozhatasz! Rajzolj, színezz, és tedd próbára a fantáziád! A változatos feladatok és fejtörők megoldása során megismered Vuk történetét, és azt is megtanulod, hogy milyen állatok élnek az erdőben és a ház körül, a Simabőrűek udvarában. Közben a kézügyességed és a megfigyelőképességed is fejlődik! (www.libri.hu)

Vuk kalandjai - Matricás színezőkönyv - Dargay Attila rajzfilmje alapján

Vuk, az eszes rókakölyök elkalauzol téged az erdőbe, ahol megismerheted legjobb barátait, Kagot és Cselét, sőt még a Simabőrű rejtélyes udvarába is bepillanthatsz. A népszerű történet ezúttal fekete-fehérben elevenedik meg - ám matricák és színes ceruzák segítségével most egykettőre élénké és színessé varázsolhatod!

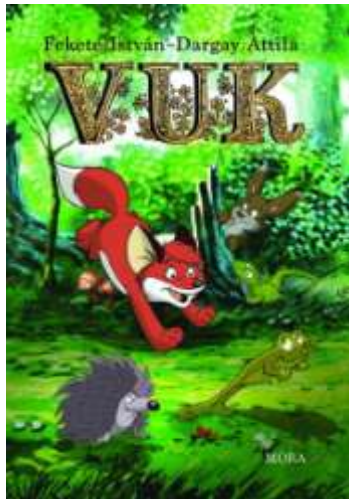
Keresd meg a matricák fekete-fehér párját, ragaszd fel őket a megfelelő helyre, és színezd ki a rajzokat!

Olyan ajándék matricákat is találsz, amelyeket kedved szerint felhasználhatsz.

Jó szórakozást kívánunk!

(www.libri.hu)

Fekete István-Dargay Attila: Vuk – Képeskönyv

A legendás rajzfilm alapján készült képeskönyv főhőse Vuk, az árván maradt rókakölyök, akit nagybátyja, az öreg Karak nevel fel. Vuk az erdő leghíresebb vadászává válik, megleckézteti a Simabőrűt, túljár a falusi kutyák eszén, és rátalál Cselére, a szintén árva rókalányra, akivel családot alapít.

(www.libri.hu)

Will Bishop-Stephens: Készíts animációs filmet 10 lépésben!

Érdekel az animációs filmek világa? Te is szívesen alkotnál valami vicceset vagy tanulságosat, amit bátran közzé is tehetsz? Itt az alkalom! Nem kell hozzá hollywoodi stúdió, sem vastag pénztárca. Papírra, ollóra, gyurmára, kartondobozra és hasonlókra lesz szükséged, valamint egy okostelefonra vagy táblagépre. A feladatok világosak és szórakoztatók: hamarosan megtanulod, hogyan készíts porgetőkönyvet, gyurmafilmet, stop motion és sok másféle animációt. (www.lira.hu)

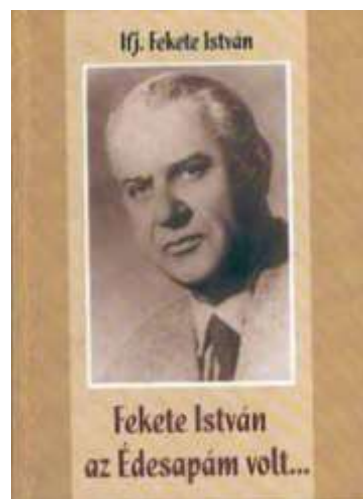
Varga Zoltán: A magyar animációs film - intézmény- és filmtörténeti közelítések

Az immár 100 éves magyar animációs filmről még nem készült átfogó jellegű szaktudományos feldolgozás. Hiánypótló vállalkozásként ez a könyv az első olyan kísérlet a magyar animációs film vizsgálatára, amely intézménytörténeti és formai alapon közelít a tárgyhöz. A kötetben a magyar animációs film-készítés korszakolásának lehetőségei éppúgy kirajzolódnak, mint az egyes korszakok részletes jellemzői; az animációs filmek elemzése, értelmezése és kapcsolódásai bemutatása pedig a magyar animáció sokfélesége mögött felfedezhető közös törekvéseket is feltárja, részletesen tárgyalva a klasszikus, a karikaturisztikus, az ornamentális és a dokumentarista tendenciákat. A nagyszabású áttekintés sorvezetője az animációs formák rendszere: a rajzfilmtől a stop-motion animáción

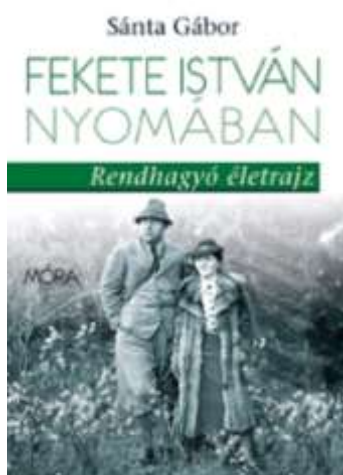
át a formák kombinálásáig. (www.moly.hu)

ifj. Fekete István: Fekete István az Édesapám volt...

„Édesapám halála óta tucatnyi kiadó tett ajánlatot, hogy ismertessem szüleim életének és házasságának olyan meghitt vonatkozásait, amelyeket eddig még senki sem tárt a nyilvánosság elé, írjak a családtagokról, tegyem a könyvembe a szüleim egymásnak küldött és mástól kapott értékesebb leveleit, a jelentősebb kritikákat... Összefoglalva: állítsak össze egy kötetet, mert Fekete István hatalmas olvasótáborát minden érdekli, ami az íróval kapcsolatos.” Ifj. Fekete István kötete széles körű érdeklődésre tarthat számot: szélsőséges érzelmek, végletesen eltérő nézetek feszülnek benne egymással szembe, azok közé a nagyon érdekes olvasmányok közé tartozik, amelyeket nem lehet letenni. (www.moly.hu)

Sánta Gábor: Fekete István nyomában - Rendhagyó életrajz

Tizenöt év szorgos kutatómunkájának eredményét tartja kezében az olvasó: Fekete Istvánról még sosem jelent meg ilyen teljességre törekvő életrajz. Sánta Gábor nem elégedett meg a levéltári forrásokkal, hanem maga kutatta föl és kérdezte ki mindazokat, akik még találkoztak, vagy leveleztek az íróval.

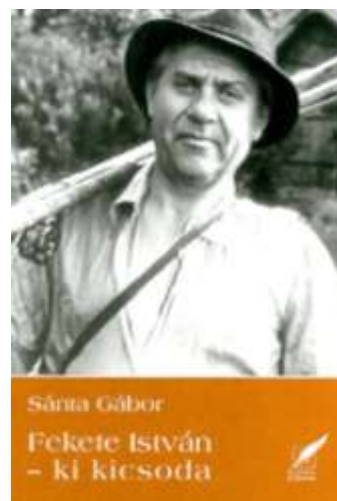
A rendhagyó életrajz nem időrendi sorrendben mutatja be Fekete István életének állomásait, hanem kiemeli az író gyermek- és felnőttkorának legfontosabb helyszíneit, valamint részletesen beszámol vadász- és horgászkalandjairól.

A tudományos alaposságú munka igazi hiánypótló kötet, amelyet nemcsak a szerző rajongói forgathatnak örömmel, hanem azok is, akik még csak ismerkednek Fekete István műveivel, és kíváncsiak arra, hogyan lett a dunántúli uradalmi intézőből az egyik legsikeresebb és legnépszerűbb magyar író. A könyvet több

mint száz fekete-fehér fotó illusztrálja, ezeknek egy részét a nagyközönség most először láthatja. (www.moly.hu)

Sánta Gábor: Fekete István – ki kicsoda

„Ez egy adattár, amelyben "mindenki" szerepel, aki így vagy úgy kapcsolatba került Fekete Istvánnal. (...) Életrajzi felsorolások, amelyekhez minden esetben odaillesztettem, hogy az illetőnek mi köze volt az íróhoz. Körülbelül (legalább) négyötödük esetében – különböző minőségű – arcképet is beszereztem. Vagyis ezzel a művel, szó szerint arcokkal népesülne be Fekete István világa...” (Sánta Gábor) (www.moly.hu)

Felhasznált irodalom, forrásjegyzék

Bálint Ágnes életrajza == https://hu.wikipedia.org/wiki/Bálint_Ágnes
Benedek Miklós életrajza == [https://hu.wikipedia.org/wiki/Benedek_Miklós_\(színművész\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Benedek_Miklós_(színművész))
Bitskey Tibor életrajza == https://hu.wikipedia.org/wiki/Bitskey_Tibor
Bodrogi Gyula életrajza == https://hu.wikipedia.org/wiki/Bodrogi_Gyula
Czigány Judit életrajza == [https://hu.wikipedia.org/wiki/Czigány_Judit_\(színművész,_1930-2000\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Czigány_Judit_(színművész,_1930-2000))
Csákányi László életrajza == https://hu.wikipedia.org/wiki/Csákányi_László
Dargay Attila életrajza == https://hu.wikipedia.org/wiki/Dargay_Attila
Érdekességek, kulisszatitkok == <https://filmarchiv.hu/hu/alapfilmek/film/vuk-2>
Fekete István állatnevei == https://hu.wikipedia.org/wiki/Fekete_István_Állatneveinek_listája
Fekete István életrajza == [https://hu.wikipedia.org/wiki/Fekete_István_\(író,_1900-1970\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Fekete_István_(író,_1900-1970))
Filmkritika (Smoking Barrels blog) == https://smokingbarrels.blog.hu/2015/04/10/vuk_918
Földi Teri életrajza == https://hu.wikipedia.org/wiki/Földi_Teri
Gyabronka József életrajza == https://hu.wikipedia.org/wiki/Gyabronka_József
Haumann Péter életrajza == https://hu.wikipedia.org/wiki/Haumann_Péter
Henrik Irén életrajza == https://hu.wikipedia.org/wiki/Henrik_Irén
Horváth Gyula életrajza == [https://hu.wikipedia.org/wiki/Horváth_Gyula_\(színművész,_1930-2005\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Horváth_Gyula_(színművész,_1930-2005))
Imre István életrajza == [https://hu.wikipedia.org/wiki/Imre_István_\(bábfilmrendező\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Imre_István_(bábfilmrendező))
Koltai Róbert életrajza == https://hu.wikipedia.org/wiki/Koltai_Róbert
Kútvölgyi Erzsébet életrajza == https://hu.wikipedia.org/wiki/Kútvölgyi_Erzsébet
Maros Gábor életrajza == https://hu.wikipedia.org/wiki/Maros_Gábor
Márton András életrajza == [https://hu.wikipedia.org/wiki/Márton_András_\(színművész\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Márton_András_(színművész))
Pogány Judit életrajza == <https://starity.hu/sztarok/pogany-judit/eletrajz/>
Romhányi József életrajza == [https://hu.wikipedia.org/wiki/Romhányi_József_\(költő\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Romhányi_József_(költő))
Szabó Gyula életrajza == [https://hu.wikipedia.org/wiki/Szabó_Gyula_\(színművész,_1930-2014\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Szabó_Gyula_(színművész,_1930-2014))
Szabó Ottó életrajza == [https://hu.wikipedia.org/wiki/Szabó_Ottó_\(színművész\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Szabó_Ottó_(színművész))
Szabó Sándor életrajza == [https://hu.wikipedia.org/wiki/Szabó_Sándor_\(színművész\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Szabó_Sándor_(színművész))
Szenes Iván életrajza == https://hu.wikipedia.org/wiki/Szenes_Iván
Tarbay Ede életrajza == https://hu.wikipedia.org/wiki/Tarbay_Ede
Verebély Iván életrajza == https://hu.wikipedia.org/wiki/Verebély_Iván
Vuk, film adatlap == <https://port.hu/adatlap/film/tv/vuk-vuk/movie-2713>
Vuk, filmleírás == [https://hu.wikipedia.org/wiki/Vuk_\(film\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Vuk_(film))
Wolf Péter életrajza == [https://hu.wikipedia.org/wiki/Wolf_Péter_\(zeneszerző\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Wolf_Péter_(zeneszerző))
Zenthe Ferenc életrajza == https://hu.wikipedia.org/wiki/Zenthe_Ferenc

Képek:

Bálint Ágnes == <https://bookline.hu/szerzo/balint-agnes/23316?page=1>
Benedek Miklós == <https://nemzetisinhaz.hu/muvesz/benedek-miklos>
Bitskey Tibor == https://hu.wikipedia.org/wiki/Bitskey_Tibor
Bodrogi Gyula == <https://nemzetisinhaz.hu/muvesz/bodrogi-gyula>
Czigány Judit == <https://port.hu/adatlap/szemely/czigany-judit/person-211610>
Csákányi László == <https://szinhaz.online/100-eve-szuletett-csakanyi-laszlo/>
Dargay Attila == <https://port.hu/adatlap/szemely/dargay-attila/person-326>
Fekete István == <https://cultura.hu/kultura/fekete-istvan-120-eve/>
Földi Teri == https://hu.wikipedia.org/wiki/Földi_Teri
Gyabronka József == <http://radnotisinhaz.hu/tarsulati-nevsor/vendegmuveszek/gyabronka-jozsef/>

Haumann Péter == https://hu.wikipedia.org/wiki/Haumann_Péter
Henrik Irén == <https://hetediksor.hu/2018/05/08/ujra-mozikban-a-szaffi-henrik-iren-interju/>
Horváth Gyula == <https://archivum.mtva.hu/photobank/item/MTI-FOTO>
Imre István == https://comment.blog.hu/2007/07/26/title_8529
Koltai Róbert == <https://filmarchiv.hu/hu/aktualis/hirek/koltai-robert-szinmuvesz-75-eves>
Kútvolgyi Erzsébet == <https://www.mafab.hu/people/erzsebet-kutvolgyi-290162.html>
Maros Gábor == <https://www.jegy.hu/person/maros-gabor-1899>
Márton András == <https://port.hu/adatlap/szemely/marton-andras/person-20674>
Pogány Judit == https://hu.wikipedia.org/wiki/Pogány_Judit
Romhányi József == https://manda.blog.hu/2016/03/08/romhanyi_jozsef_a_20_szazad_nagy_koltoje
Szabó Gyula == [https://hu.wikipedia.org/wiki/Szabó_Gyula_\(színművész,_1930-2014\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Szabó_Gyula_(színművész,_1930-2014))
Szabó Ottó == <https://www.mafab.hu/people/otto-szabo-510014.html>
Szabó Sándor == <https://port.hu/adatlap/szemely/szabo-sandor/person-6427>
Szenes Iván == <http://www.szenesivan.hu/fotok.php>
Tarbay Ede == <https://www.mafab.hu/people/ede-tarbay-636799.html>
Verebély Iván == https://hu.wikipedia.org/wiki/Verebély_Iván
Vuk filmplakát == <https://www.darabanth.com/hu/nagyaukcio/30/kategoriak~Festmeny-mutargy-papirregiseg-egyeb/Nyomtatvanyok~12197/1981-Vuk-magyar-rajzfilm-plakat-rendezte-Dargay-Attila-szelen-apro-szakadasokkal-hajtasny~II1847041>
Vuk moziplakát == <http://moziregesz.hu/node/142>
Vuk-könyvjelző == <https://eletszepitok.hu/konyvjelzo-villamgyorsan-sablonnal/>
Vuk-párkereső memóriajáték == <https://filmarchiv.hu/hu/alapfilmek/film/vuk-2>
Wolf Péter == <https://port.hu/adatlap/szemely/wolf-peter/person-133652>
Zenthe Ferenc == <https://szinhaz.online/zenthe-ferenc-15/>

A források megtekintésének dátuma: 2022.03.11.